

DZIENNIK POLSKI

Rolnicy u Bieleckiego

Zmiany w Radiokomitecie

Premier Jan Krzysztof Bielecki spotkał się 7 bm. z przedstawicielami Rady Krajowej NSZZ RI „Solidarność”.

Związek — powiedział po spotkaniu jego przewodniczący sen. Gabriel Janowski — przedstawił ocenę sytuacji na wsi i szerzej — w polskiej gospodarce oraz zaproponował konkretne rozwiązania wyjścia z kryzysu. Są one znane od wielu miesięcy; jednak nie były dostrzegane przez poprzedni rząd. Podczas rozmowy — stwierdził G. Janowski — uprzedziłem nowego premiera, że sprawy związane z rolnictwem mają się obecnie jeszcze gorzej niż rok temu, a w związku z tym potrzebne są radykalne, szybkie i niekonwencjonalne rozwiązania. Muszą być — zdaniem przewodniczącego rolniczej „Solidarności” — jasno sformułowane zasady polityki wobec rolnictwa oraz wskazane instrumenty jej realizacji. Pewne elementy właściwej polityki rolnej zostały nakreślone w exposé premiera; jednak zdaniem związku są one niewystarczające. Kluczem do rozwiązania niektórych problemów w rolnictwie jest budżet państwa. Jednakże obecny jego kształt — powiedział G. Janowski — nie rokuje zmian na lepsze.

W związku z zamierzonymi zmianami organizacyjnymi i przekształceniami strukturalnymi

w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja” premier odwołał — Andrzeja Drowicza ze stanowiska przewodniczącego Jana Dworaka, Józefa Kowalczyka oraz Lwa Rywina ze stanowisk zastępców przewodniczącego tego Komitetu.

Na stanowisko przewodniczącego Komitetu powołany został Marian Terlecki, lat 37, dotychczasowy szef oświaty TV w Gdańsku.

Jan Krzysztof Bielecki spotkał się również wczoraj ze wszystkimi kandydatami na ministrów w nowym rządzie oraz z wiceprezsem zastępującym Rady Ministrów Janem Janowskim. (PAP)

Nowy premier w starej RM

Z udziałem premiera Jana Krzysztofa Bieleckiego odbyło się robocze posiedzenie Rady Ministrów w jej dotychczasowym składzie. Omówiono problemy będące przedmiotem bieżących prac rządowej administracji centralnej. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie ustalające w wysokości 0,6 współczynnik korygujący w styczniu br. wzrost przeciętnego wynagrodzenia z powodu wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych. (PAP)

Opinie o exposé

LECH JEZIORNY, wiceprezes Krakowskiego Towarzystwa Przemysłowego:

— Najistotniejsze według mnie jest to, że wystąpienie premiera zapowiada politykę kontynuacji wszystkich tego, co wiąże się z polityką Balcerowicza i że mowa jest w nim również o zdynamizowaniu działalności rządu. Cieszy mnie zwłaszcza, że w exposé położony został nacisk na rozwój telekomunikacji i systemu bankowego. Ale jest też wątpliwość — czy program premie-

ra można nazwać programem przełomu. Nie bardzo bowiem wiadomo, o jaki przełom w nim chodzi.

Najistotniejsze pytanie dotyczy tego, na ile praktyka działalności rządu, jego osiągnięcia, sprostają oczekiwaniom rozbudowanym w trakcie kampanii prezydenckiej. Obawiam się, że na rząd mogą być wywierane przez różne grupy nacisku, że nie będzie on pracował w warunkach nabytym komfortowych, sprzyjających przekształcaniu gospodarki. Przypuszczam, że na efekty realizacji tego programu — szybką prywatyzację, bankructwa, przedsiębiorstw, będziemy musieli poczekać.

JEKZY FEDOROWICZ, dyrektor Wydziału Kultury UMK:

— Sądzę, że rząd spełni oczekiwania środowiska twórczego. Wszyscy czekamy na system podatkowy, który ułatwi sponzorowanie kultury. Mamy nadzieję, że to zobowiązanie prezydenta zostanie wkrótce wprowadzone w życie. Tak też odczytuję treść exposé. Ludzie kultury nie liczą na wiele. Jest to środowisko, które zawsze pracowało w trudnych warunkach i gdzie fachowość odgrywała największą rolę. (Dokończenie na str. 2)

Konsultacje polityczne Lecha Wałęsy

Kto walczy z demokracją?

W poniedziałek 7 bm. prezydent Lech Wałęsa prowadził dalsze konsultacje polityczne w Belwederze. Spotkał się m.in. z prezesem Stronnictwa Chrześcijańsko-Demokratycznego Łukaszem Czuma i pos. Wojciechem Polakiem z tego Stronnictwa. Rozmówcy prezydenta poinformowali dziennikarzy, iż omawiano koncepcję powołania Rady Politycznej przy prezydencie i zadeklarowali chęć uczestnictwa w pracach tej rady.

Również inny rozmówca Lecha Wałęsy prezes Chrześcijańsko-Demokratycznego Stronnictwa Pracy Władysław Siła-Nowicki oświadczył, że zgodziłby się na uczestnictwo w Radzie Politycznej. Nie wiadomo jeszcze jak to gremium będzie się nazywać — powiedział; w myśl założeń prezydenta miałyby ono reprezentować w szerokim stopniu różne odłamy życia politycznego w Polsce. Jest to rzecz nowa.

Wł. Siła-Nowicki wyraził przypuszczenie, że być może w wyniku powstania Rady Politycznej przestanie istnieć Krajowy Komitet Obywatelski, którego on jest członkiem. Zapytany o stosunek do oświadczenia Unii Demokratycznej, w którym wspomina się o „proteżowaniu de-

mokracji”, Wł. Siła-Nowicki powiedział: — Bardzo stanowczo przeciwstawiam się temu, bo wiem o proteżowaniu mówią ludzie, którzy — w moim przekonaniu — od dłuższego czasu zdecydowanie walczą z demokracją w Polsce, przeszkadzają w formowaniu się partii politycznych, świadomie dążą do monopartii. Na takie sformułowanie ze strony moich dawnych towarzyszy z „Solidarności”, jakimi są Gerecht i Mazowiecki, jestem obu-

rzony. Trzeba powiedzieć, że poróżnienie się Gerecht i Mazowieckiego z Wałęsą polega na tym, że w pewnym momencie Wałęsa zorientował się co się dzieje i zaczął bronić demokracji. Tak rozpoczął się ten konflikt polityczny.

Prezydent spotkał się też z pos. Adamem Michnikiem. Rozmowa trwała ponad godzinę. A. Michnik odmówił oczekującym dziennikarzom jej skomentowania. (PAP)

Nominacje prezydenta

Prezydent Lech Wałęsa dokonał 7 bm. kolejnych nominacji. Powołał senatora Janusza Ziolkowskiego na sekretarza stanu w Urzędzie Prezydenta. Będzie się on zajmował strategicznymi sprawami zagranicznymi. J. Ziolkowski ma 66 lat, jest profesorem socjologii, pracuje na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Od 1980 r. jest członkiem „Solidarności”, uczestniczył w obradach „okrągłego stołu”. Jest przewodniczącym Senackiej Komisji Spraw Zagranicznych.

Podsekretarzem stanu w Urzędzie Prezydenta został Arkadiusz

Rybicki z Gdańska. Będzie jednym z doradców politycznych prezydenta. A. Rybicki ma 38 lat, jest historykiem, zajmuje się sprawami geopolityki. Był jednym z założycieli Ruchu Młodej Polski, pracuje nieprzerwanie w zespole doradców Lecha Wałęsy, a w latach 1983—1988 był jego sekretarzem.

Przypominamy, że prezydent mianował wcześniej Jarosława Kaczyńskiego szefem kancelarii prezydenckiej, a Jacka Merkla — ministrem stanu odpowiedzialnym za sprawy obronności i bezpieczeństwa. (PAP)

Czy Amerykanie użyją broni atomowej?

Ultimatum nie będzie przedłużone

LONDYN, RIJAD, BAGDAD (AFP, Reuter, APA). Stany Zjednoczone odrzuciły możliwość przedłużenia terminu, do którego Irak musi wycofać się z Kuwejtu. Przebywający w Londy-

nie James Baker powiedział w poniedziałek, po rozmowie ze swym brytyjskim kolegą Douglasem Hurdem: „Nie powinniśmy odraczać terminu”. Zdaniem Bakera, Saddam Husajn usiłuje je-

dynie zyskać na czasie. USA nie mają żadnego interesu w przedłużeniu ONZ-owskiego ultimatum wobec Iraku, który upływa 15 stycznia.

Od Londynu rozpoczął Baker swą siedmiodniową podróż do Europy i na Bliski Wschód, w trakcie której chce omówić z sojusznikami USA następne kroki polityczne i militarne w związku z kryzysem. We wtorek oczekiwany jest w Bonn i Paryżu. W środę w Genewie Baker ma się spotkać z szefem dyplomacji irackiej Tarikiem Azizem.

Baker oświadczył, iż nie zapatruje się optymistycznie na (Dokończenie na str. 2)

Bomba w ambasadzie Izraela

Wczoraj na teren ambasady Izraela w Warszawie wszedł mężczyzna proszący o wizę wjazdową na terytorium tego państwa. Po krótkiej rozmowie rzucił granat z gazem łzawiącym. Zamachowca obezwładniono.

Jak poinformowano dziennikarza PAP w wydziale prasowym Urzędu Ochrony Państwa, mężczyzna, który odpalił granat, jest 22-letni Piotr R., obywatel polski, nigdzie nie pracujący. Został on przekazany do Zarządu Śledczego UOP, który prowadzi postępowanie wyjaśniające.

Ze wstępnych ustaleń wynika, że sprawca jest członkiem organizacji anarchistycznej, której głównymi celami działalności jest obalenie instytucji państwa i wspieranie Organizacji Wyzwolenia Palestyny. (PAP)

Po NRD przyjdzie kolej na polskie Ziemie Zachodnie?

Przestrogi Dürrenmatta

BONN (PAP). Zmarły niedawno wybitny dramaturg szwajcarski Friedrich Dürrenmatt zwrócił uwagę na dynamikę Niemiec wynikającą z ich potęgę gospodarczą. W wywiadzie dla hamburskiego tygodnika „Die Zeit”, przeprowadzonym na dziesięć dni przed śmiercią pisarza 14 grudnia 1990 r., znalazły się pewnie przestrogi przed zjednoczonymi Niemcami. Za groteskowe i zadziwiające pisarz uznał to, że ZSRR „musiał sprzedać” NRD za kilkanaście miliardów marek. Następnie powiedział: „można w tym widzieć pewną formę wojny: Niemcy zachodnie nie musiały wcale myśleć o akcjach zbrojnych, gdyż kanclerz po prostu wyciąga książeczkę czekową. Być może pewnego dnia politycy niemieccy wyciągną książeczkę czekową również w Warszawie i ku-

pią terytoria Polski, które kiedyś były niemieckie”.

Dürrenmatt oświadczył, że znacznie bardziej podobalo mu się istnienie dwóch państw niemieckich, aczkolwiek Niemcy wschodni zasługiwali oczywiście na system demokratyczny. Zresztą jednolite państwo nie należy do tradycji niemieckiej. Wyraził obawę, że istnienie jednolitego państwa niemieckiego może skłaniać niektórych polityków do utraty umiaru, ku czemu Niemcy zawsze zdradzali skłonności.

Jak wynika z innych partii wywiadu te krytyczne wypowiedzi nie są rezultatem jakiegś niechęci wobec Niemców. Dürrenmatt powiedział zresztą że czuje się związany z kulturą niemieckojęzyczną, a nie z kulturą szwajcarską.

Armia CSRF gotowa do zadań specjalnych

Przeciw komu zostanie użyta?

PRAGA (PAP). Jednostki Zachodniego Okręgu Wojskowego otrzymały i wykonały rozkaz wydzielania odpowiedniej liczby żołnierzy, przeznaczonych do realizacji zadań specjalnych — ujawniło „Rude Pravo” w poniedziałek. Dziennik sugeruje, że rozkaz ten może oznaczać zamiar użycia armii przeciw ludności cywilnej.

Ministerstwo Obrony potwierdziło informację dziennika, odrzucając jednak jego sugestie.

Rozkaz spowodowany został koniecznością ochrony granic wschodnich przed oczekiwana falą uciekinierów oraz zabezpieczenia obiektów opuszczanych przez Armię Radziecką — podkreślił przedstawiciel MON.

Wg informacji dziennika „Mlada Fronta”, do 8 bm. czechosłowacka służba graniczna nie zanotowała ani jednej próby nielegalnego przekroczenia granicy przez obywateli radzieckich.

Reporter „Dziennika” w Prokuraturze Wojewódzkiej w Nowym Sączu

Tymiński gotów przeprosić Mazowieckiego

(OBSŁ. WL.) „Prezydencie 1000-lecia. Ciebie obrażano, znieważano i opiewano. Tak było jak z Jezus i Piłat. Prezydencie, Polska jest z Tobą. Nie jesteś tu sam” — takimi hasłami witali wczoraj, przed Prokuraturą Wojewódzką w Nowym Sączu Stanisława Tymińskiego, Kazimierza Wojnowskiego i Marię Kwasińską z Wrocławia.

Z niewielkiej grupy osób, które znalazły się w tym czasie przed Prokuraturą, słychać było m.in. okrzyki: „do buszu i gwiźdy”.

Prokurator Józef Poręba rozmawiał z podejrzanym około 90 minut. Przed opuszczeniem Prokuratury Stanisław Tymiński powiedział na pytania dziennikarzy. Na wstępie oświadczył, iż wyjeżdża z Nowego Sącza bardzo zadowolony, bowiem zmieniony został artykuł oskarżenia. Stanisław Tymiński zamierza zostać w Polsce. Zapowiada, iż nie będzie się ubiegał o mandat w parlamencie, ale chce być pomocny osobom, które uważa, iż w Zgromadzeniu Narodowym byłyby potrzebne i wartościowe. W

tym miesiącu podejmie decyzję w jaki sposób będzie uczestniczył w życiu społecznym i gospodarczym. Zastanawia się, czy jest możliwość utworzenia w naszym kraju partii politycznej. Stanisław Tymiński współczuje polskim dziennikarzom, uważając, iż ich

trudna sytuacja wynika z uzależnienia. Zmienić ją może, jego zdaniem, tylko prywatyzacja prasy. Sam zamierza stanąć do przetargu o „Sztandar Młodych”. Po przyjeździe do Polski jeszcze nie spotkał się z żadną osobistością (Dokończenie na str. 2)

Pomówienia i prowokacje

(Korespondencja własna z Wilna)

Zajęcie budynków Demokratycznej Partii Litwy (dawnej komunistycznej) przez radzieckich komandosów zastrzyło sytuację na Litwie, ale nie zaskoczyło mieszkańców Wilna. Ostatnio radziecki pułkownik Walerij Szurupow puścił plotkę, jakoby Departament Ochrony Kraju Litwy tworzył oddziały zbrojne. Jak podała nielegalna radiostacja „Tarybu Lietuva”, W. Landsbergis miał rzekomo powiedzieć, iż dobrze byłoby gdyby dla postrachu zabi-

li choć jednego żołnierza radzieckiego.

Te wszystkie wyssane z palca zarzuty mają się przyczynić do jeszcze większego zamętu i niepokoju w republice. Algimantas Waitkaitis, były pułkownik Armii Radzieckiej, zdegradowany za to, że zgłosił się do służby w Republice Litewskiej, powiedział w rozmowie z korespondentem agencji ELTA, że takie plotki i wymysły należą do „stylu pracy niektórych wojskowych i cywilnych członków apa-

ratu partyjnego i wojskowego ZSRR”. Takim właśnie typowym wysiłkiem jest również opublikowana w gazecie „Krasnaja Zwiezda” informacja, iż „Litwa zawarła umowę z Niemcami w sprawie zakupu broni”.

Radziecy wojskowi — jak się mówi w Wilnie — chwytają się tych metod, aby usprawiedliwić zwiększenie ich „ograniczonego kontyngentu” na Litwie. Bez żadnego uprzedzenia na stację kolejową Dukstas przybył ostatni (Dokończenie na str. 2)

TYLKO U NAS!

NATYCHMIAST DO ODEBRANIA!

NAJTAŃSZE W KRAJU!

● SZLIFIERKI KĄTOWE ● WIERTARKI ● PILARKI ● WYŻYŃNARKI ● STRUGI ● SZLIFIERKI OSCYLACYJNE

oraz inne elektronarzędzia renomowanej niemieckiej Firmy

BOSCH

Zamówienia przyjmuje oraz szczegółowych informacji udziela: „REMEN” Sp. z o.o. Biuro Handlu i Reklamy, Kraków, ul. Ciepłownicza A1 A (na wprost Elektrociepłowni Łęg), tel. 44-21-77 w. 876, godz. 7³⁰—15⁰⁰

REDAKTOR DEPESZOWY PODAJE:

ABSOLWENCI SZKÓŁ ŚREDNICH NA GWARANCJI

Aby poprawić reputację szkół średnich Nowego Jorku, kurator szkolny tego miasta Joseph Fernandez jest gotów udzielić rocznej gwarancji firmom zatrudniającym ich absolwentów. Plan ogłoszony przez Fernandezę przewiduje, że jeśli jakiś pracodawca ustali, iż absolwent szkoły średniej nie umie dość biegle czytać, pisać czy rachować, ma prawo odesłać go na wieczorowe kursy poprawkowe, których koszt ponosi szkoła.

WSPÓŁCZESNI PIRACI

Postrach mór — piraci, znani nam tylko z przegodowych powieści i filmów, nadal wywołują lek marynarzy, których statki znajdują się w pobliżu wybrzeża zachodnioafrykańskiego kraju Sierra Leone. Nowocześnie uzbrojeni i dysponujący szybkimi kutrami współczesni piraci działają jeszcze bardziej zuchwale, niż ich dawni poprzednicy. Przekonało się o tym sześciu członków załogi duńskiego statku „Torkil Maersk”, który zarzucił kotwicę w Zatoce Freetown. Przez godzinę musieli nieuchronie leżeć na pokładzie pod lufami karabinów, gdy piraci przeładowywali w tym czasie na swój szybki stateczek zawartość ładowni „Torkil Maersk”. Zresztą, było co ładować: jednostka duńska przywoziła do Sierra Leone odbiorniki radiowe, magnetofony, kasety, żywność...

„BEZSZUMOWY” POCIĄG PASAŻERSKI

Współczesne pociągi pasażerskie nadal są dość hałaśliwe. Natomiast ekspres nowej generacji, nad którym rozpoczęli prace specjaliści japońskiego Instytutu Naukowo-Technicznego Techniki Kolejowej, nie tylko umożliwi zwiększenie szybkości do 200 km/godz. lecz również wydatnie zredukują powodowany przez nie hałas. Instytut ukończył opracowywanie podstawowego modelu ekspresu, który będzie mógł przewozić ok. 3,5 tys. pasażerów po normalnych torach z szybkością 180 km/godz. zaś na nowych liniach — 200 km/godz. W celu zmniejszenia hałasu wagonów, który jest głównym mankamentem wszystkich szybkich pociągów, jazda składów na zakrętach regulowana będzie przez zastosowanie systemu komputerowego. W budowie wagonów zamierza się stosować na dużą skalę stopy aluminiowe i żaroodporne tworzywa sztuczne, co umożliwi znaczne zmniejszenie wagi pociągów. Kształt czołowego wagonu przypomina kontury rakiety, co zapewni zmniejszenie oporu aerodynamicznego i szumu. Zakłada się, że nowy ekspres zastąpi eksploatowane obecnie pociągi, rozwijające szybkość do 130 km/godz. i stworzy konkurencję dla słynnych japońskich „Shinkansen” — szybkich pociągów pasażerskich, kursujących specjalnie zaprojektowanymi magistralami z prędkością ok. 210 km/godz.

PRZEBÓJE FILMOWE W AMERYCE

206 milionów dolarów zysku ze sprzedaży biletów przyniósł w ub. r. film „Ghost”. Zauważając w ten sposób pierwsze miejsce w tabeli amerykańskich przebojów kasowych 1990 roku. Tuż za nim uplasował się, z prawie 180 mln dol. zysku film „Pretty Woman”. Jeszcze większym sukcesem finansowym jest jednak „Home Alone”, za który w ciągu niespełna dwóch miesięcy ubiegłego roku amerykańscy kinomani zapłacili prawie 153 mln. dol. Olbrzymie zyski zapaści się z rozpowszechnianiem trzeciej części „Ojca chrzestnego” w reżyserii Coppola i z „Al Pacino w roli głównej”, który w pierwszym dniu projekcji w kinach Stanów Zjednoczonych i Kanady, przyniósł ok. 6,4 miliona dolarów. Jest to w zasadzie jedyny obecnie w Ameryce film, na który, by kupić bilet, trzeba postać w długich kolejkach. Pięć dni projekcji „Ojca chrzestnego III” w 1,9 tys. kin przyniosło ze sprzedaży biletów, sumę 33,5 mln dolarów.

Redaktor wydania:

KAZIMIERZ STAROWICZ

Redaktor depeszy:

JERZY CZUBA

Redaktor techniczny:

ANDRZEJ KRAMARSKI

Kierownik korekty:

ZOFIA MRZEWIŃSKA

Kresy wschodnie w kręgu badań

(Inf. wł.). Już prawie 100 osób — zawodowych i nieprofesjonalnych historyków, ludzi zainteresowanych tematyką ziem wschodnich — zamierza utworzyć w Przemysku Instytut Kresów Wschodnich. Jak przystało na tego rodzaju placówkę, pragnie ona w przyszłości podjąć wszechstronną działalność naukową, badawczą, zwłaszcza w dziedzinie historii wzajemnych kontaktów Polski i jej ziem wschodnich m. in. z Ukrainą, Litwą, Białorusią, Słowacją, Czechami i Węgrami.

Konfrontacje ,91

(Inf. wł.). Krakowska instytucja dystrybucji filmów „Apollo-Film” razem z gdańskim „Neptun-Film” i katowickim „Silesia-Film”, przy współpracy warszawskiej spółki „Opal” organizuje tegoroczne Konfrontacje. W Krakowie rozpoczną się one 22 lutego, filmy będą wyświetlane w czterech kinach „Kijów”, „Wolność”, „Warszawa” i „Świt”. Krakowscy kinomanie będą mogli zobaczyć między innymi najnowszy, nagrodzony dwoma Oskarami 90, amerykański film „Moja lewa stopa”. Dwa filmy nagrodzone w Cannes Złotymi Palmami „Nowe kino Paradiso” i „Dziś i jutro” najbardziej bulwersującego dziś reżysera Davida Lyncha. Oprócz tego filmy z udziałem Marlon Brando („Złotodziób”) i Roberta Redforda („Hawana”). Szczególną atrakcją powinien być najnowszy film Alana Parkera „Przyjdź zobaczyć raj”.

Jak poinformował nas Marian Cielejewski — dyrektor „Apollo-Film”, nie sprzedaje się jeszcze karntów, będzie je można kupić dopiero w trzeciej dekadzie stycznia. (wal)

Laureaci konkursu „Mikołajowego”

W grudniu ogłosiliśmy na naszych łamach konkurs dla dzieci pt. „Czy znasz te zwierzęta?”. Pomiedzy uczestników konkursu rozdaliśmy nagrody ufundowane przez Miejski Park i Ogród Zoologiczny, sklep „Cumei” przy ul. Starowińskiej 84 i naszą redakcję. Dwie główne nagrody (książki, zabawki i karty wstępu do Zoo) przypadły: Alinie Kotyrbie i Marii Michalak, które najpełniej odpowiedziały na zadane przez nas pytania. Książki i karty wstępu do Zoo otrzymała natomiast: Iwona, Konrad i Artur Hadalowie, Agata i Jadzia Górszczyk z Krakowa oraz Agnieszka, Artur, Kasia i Michał Łachowie ze Staniątka.

Laureatów konkursu prosimy o odbiór nagród w naszej redakcji, Kraków, ul. Wielopole 1, II p. p. 210, od jutra, w godz. 12—16. (bar)

Pomówienia i prowokacje

(Dokończenie ze str. 1) nio oddział wojska z 50. samochodami pancernymi, które ruszyły do osiedla wybudowanego niedługo dla budowniczych elektrowni ignalińskiej. Dowódcy oddziału prześwietlili błonę fotograficzną reporterowi telewizji.

Jeszcze przed Świętami Bożego Narodzenia, po powrocie z Waszyngtonu, W. Landsbergis powiedział: „Powinniśmy się przygotować na prezydentów światowych i noworocznych, tak jak otrzymaliśmy upominki na Wielkanoc” (2-miesięczna blokada ekonomiczna).

Litwa oraz inne republiki bałtyckie zaniepokoiło oświadczenie Gorbaczowa, iż największym niebezpieczeństwem dla Związku Radzieckiego są skrajne nacjonalizmy. W ślad za tym Gorbaczow zasugerował, aby republi-

W planie powstającego Instytutu znajduje się wydanie wielu publikacji o charakterze historycznym, organizacja sympozjów, wystaw i nawiązanie współpracy naukowej z podobnymi placówkami działającymi w kraju i za granicą. Organizowana jest już Biblioteka Ziemi Wschodnich, której zaczątkiem jest ocalały cenny księgozbiór oraz dokumenty z czasów Powstania Styczniowego i dwu ostatnich wojen.

IKW, co zrozumiałe, zamierza także wziąć udział w ratowaniu polskich zabytków znajdujących się głównie na terenie dzisiejszej Ukrainy i Litwy.

(ziob)

Opinie o exposé

(Dokończenie ze str. 1) rolę. Sądzę, zatem, że potrafimy w pełni spójnić każdą możliwość rozwoju, która zostanie nam stworzona.

JAN CIEKIEWICZ, przewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej w Krakowie:

— Sprawia mi radość zapowiedź premiera Bieleckiego, że odpisy na kulturę, naukę, oświatę i zdrowie powinny być porównywalne z odpisami na te dziedziny w krajach wysoko upr-

Z widłami na mecz

(Inf. wł.). Po kompromitujących wydarzeniach podczas nocy sylwestrowej na Ryńku Głównym, kolejna rozbroja zdarzyła się w ostatni weekend w Nowej Hucie. Jak poinformował nas na zwołanej w tej sprawie konferencji prasowej podinspektor Antoni Kowalczyk, szef Komen-

W Niemczech

Nowe limity dla Polaków

Od 1 stycznia obowiązuje nowy tryb i zasady rozdziału limitu zatrudnienia pracowników polskich przedsiębiorstw w RFN. Będzie on przyznawany na konkretną umowę o dzieło z kontrahentem zagranicznym. Zgodnie z umową międzyrządową w tej sprawie, Polsce zwiększono limity zatrudnienia w RFN z 11 tys. do 35.170 osób w br. — w tym 18 tys. w zawodach budowlanych, 5 tys. do dyspozycji małych i średnich przedsiębiorstw. Na terenie b. NRD — poza limitami zatrudnienia — mogą być realizowane do końca br. umowy zawarte przed 3 października 1990

mystwionych. Droga nadziei staje się dzisiaj drogą dla wszystkich. Zobaczymy ile z programu nowego premiera uda się zrealizować w tak krótkim, zakładanym przez premiera terminie. Pozytywnie oceniam sylwetkę Władysława Sidorowicza, kandydata na ministra zdrowia i opieki społecznej. Jest to człowiek mający w naszym środowisku bardzo dobrą opinię, zdecydowany przeprowadzić głębokie zmiany w resorcie i służbie zdrowia. (m)

dy Rejonowej Kraków-Wschód w dniach 5—6 stycznia br. doszło do regularnych potyczek pomiędzy „kibicami” Wisły i Cracovii (drużyny te brały udział w turnieju halowej piłki nożnej, którego organizatorem był KS „Hutnik”).

Do walki używane były nie tylko kosze na śmieci, gaśnie, i pojemniki na butelki, ale także pejsze, pałki z grubych kabli, nunczaka, łożyska i noże. Jeden z młodych ludzi, który udawał się na mecz swojej ulubionej drużyny miał przy sobie... widły.

Efektom chuligańskich wybrków były porozbijane szyby w obiektach Hutnika, zdemolowane drzwi... Młodzi ludzie (w większości byli to chłopcy w wieku od 13 do 18 lat), swoją agresję wyładowywali także na tramwajach obrzucając je kamieniami.

Na szczęście dzięki zdecydowanej interwencji Policji, która przywracała porządek za pomocą pałek, nie doszło do eskalacji rozbroja. Efektom akcji funkcjonariuszy z Komendy Rejonowej Kraków-Wschód było wylegitymowanie 250 chuliganów. Zatrzymano dwóch najbardziej agresywnych uczestników zajść. Dwóch policjantów raniono. (j)

Ultimatum nie będzie przedłużone

(Dokończenie ze str. 1) perspektywę spotkania z Azilem, chociaż nie można wykluczyć zaskakującego posunięcia Iraku. Ujawnił, że wiezie z sobą list od prezydenta Busha do Saddama Husajna. Dodał, że ma również z sobą zdjęcia lotnicze i inne dane, aby zaniepokoić irackiego ministra skalą rozmieszczenia międzynarodowych sił w regionie Zatoki Perskiej.

Minister spraw zagranicznych Iraku oświadczył, że w rozmowie z Bakerem będzie starał się powiazać kwestie ewakuacji wojsk irackich z Kuwejtu z wycofaniem się Izraela z okupowanych terytoriów arabskich.

W Bagdadzie Saddam Husajn ponownie debatował w poniedziałek z członkami Rady Dówdztwa Rewolucji. Było to drugie już posiedzenie irackiego kierownictwa w ciągu 24 godzin.

Niektórzy eksperci przypuszczają, że Irak może pierwszy uderzyć na pozycje wojsk so-

juszniczych.

członków, rosnącej przyjaźni, miłośników towarzyswa itp. Pamiętam „pociągi przyjaźni”, wypełnione po brzegi samymi przyjaciółmi. Jechali do przyjaciół z ogromnymi walizkami, a kiedy wracali, ledwie mogli sobie dać radę z ich taszczeniem do swych przestępnych domostw. Gdzieś oni teraz — byli pasażerowie byłych „pociągów przyjaźni”, kiedy wracali do swych rodzin.

Organizacyjnie sprawę pomocy dla Związku Radzieckiego wi-

Pogoda

W klinie wyżowym

Polska południowa przechodzi pod wpływ stałego klimatu wyżowego. Krakowskie Biuro Prognoz IMGW przewiduje, że dziś będzie zachmurzenie duże i umiarkowane, miejscami niewielkie opady deszczu. Temperatura dniem od 4 do 7 st., a w nocy od 0 do 3 st., lokalnie w rejonach rozpadów — 2. W partiach szczytowych Tatr okresami niewielkie opady śniegu, temperatura od —6 st. w dzień do —10 w nocy. Wiatr umiarkowany, okresami

dość silny, w Tatrach bardzo silny południowo-zachodni i zachodni.

Prognoza orientacyjna na następną dobę: pogoda i temperatura bez większych zmian. Od 9 do 13 stycznia będzie nadal ciepło. Zachmurzenie umiarkowane, okresami duże z opadami, temperatura maksymalna od 2 do 7 st., minimalna od —3 do —2. Wiatr umiarkowany, okresami silny z kierunków zachodnich i południowych.

Cisnienie atmosferyczne w Krakowie na wysokości lotniska w Balicach z 7.00 godz. 14: 732,8 mm tj. 977,0 hPa, spadek ciśnienia. Dzień jest już dłuższy o 15 minut i ma 8 godzin 20 minut. (k)

WCZORAJ W KRAJU I NA ŚWIECIE

■ „KROTKI FILM O MIŁOŚCI” Krzysztofa Kieślowskiego zdobył „Grand Prix 1991”, belgijskiego Związku Krytyków Filmowych.

■ WIELOGODZINNA AKCJA RATOWNIKÓW z Beskidzkiej Grupy GPR zakończyła się odnalezieniem mocno poturbowanego i skrajnie wyczerpanego 18-letniego speleologa z Bielska-Białej, który samotnie wyruszył w niedzielę na penetrację jaskiń Beskidu Śląskiego.

■ W PODWARSZAWSKIM MIEDZESZYNIE zaczęło działalność Centrum Kształcenia Językowego Kadr Bankowych i Finansowych — prowadzone wspólnie ze specjalistami brytyjskimi.

■ WYROKI OD 1 DO 2 LAT pozbawienia wolności zapadły przed szczecińskim sądem garnizonowym na zakończeniu procesu pięciu żołnierzy — sprawców głośnej kradzieży 51 pistoletów z magazynów.

■ WEDŁUG ŹRÓDEŁ W PARLAMENCIE LITEWSKIM, Moskwa skierowała na Litwę dodatkowe siły wojskowe. Rzekomym celem wzmocnienia radzieckich sił ma być konieczność dopilnowania, aby litewscy poborowi zgłosili się do swych jednostek.

■ STAN ZDROWIA PREMIERA NIKOŁAJA RYŻKOWA poprawia się. 61-letni polityk, który 26 grudnia przeszedł zawał serca, wstaje z łóżka i je przy stole posiłki.

■ 10 DZIEŃ Z RZĘDU toczyły się w stolicy Somalii, Mogadyszau zajadłe walki między broniącymi się wojskami rządowymi i nacierającymi jednostkami Zjednoczonego Kongresu Somalijskiego (ZKS).

■ TRZY OSOBY PONIOSŁY W NIEDZIELĘ ŚMIERĆ w południowej Osetii w wyniku starć między gruzińską milicją i mieszkańcami Cchinwali.

■ RADIO HAITI zakomunikowało, że po zamachu stanu dotychczasowy prezydent republiki Erthe Pascal Trouillot ustąpił z zajmowanego stanowiska, a na czele państwa stanął dr Roger Lafontant.

Tymiński gotów przeprosić...

(Dokończenie ze str. 1)

życia politycznego kraju. Dopiero planuje takie spotkanie. Oczywiście, zamierza nawiązać kontakt z prezydentem Lechem Wałęsą, poprzez... prasę.

Na zaimportowane konferencji prasowej spotkał się z dziennikarzami także: prokurator wojewódzki Marek Elmes i prowadzący postępowanie prokurator Józef Poręba. Powiedział nam, iż zakończenie tej sprawy powinno nastąpić w ciągu najbliższych kilkunastu dni. Analiza zebranych materiałów dowodowych pozwoliła Prokuraturze na zmianę artykułu, z którego stawia się zarzut Stanisławowi Tymińskiemu: z 270 na 178, par. 1. Mówi on, że „kto pomawia inną osobę, grupę osób lub instytucję o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć jej w opinii

publicznej lub narazić na utratę potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 2”.

Stanisław Tymiński potwierdził, iż w swoim zakończonym wystąpieniu miał na myśli zarzuty pod adresem kontrkandydata na urząd prezydenta, a nie pod adresem premiera. Wyraził też gotowość przeproszenia Tadeusza Mazowieckiego, jeśli tamta wypowiedź obraził go. Stanisław Tymiński nie przedstawił wczoraj żadnych dodatkowych materiałów w sprawie, ale oświadczył, iż takowe może przekazać, jako dowód swojej niewinności, jeśli śledztwo będzie nadal prowadzone. Prokuratorzy nie przesądzą sposobu zakończenia sprawy, bowiem i ten artykuł dopuszcza postępowanie z urzędu.

ŚLAWOMIR SIKORA

Po katastrofie „Kimya”

Znaleziono ciała dwóch Polaków

Na pokładzie statku „Kimya” bandery maltańskiej, który 6 bm. wyrócił się u wybrzeży Wielkiej Brytanii znajdowali się polscy marynarze. Dwaj z nich — Bogdan Szpilman, Krzysztof Gapiński — zostali uratowani.

Jak dowiaduje się dziennikarz PAP w firmie „City Consulting” w Gdyni, która pośredniczyła w

zatrudnianiu polskich członków załogi, wśród ciał marynarzy wyłowionych na miejscu katastrofy zidentyfikowani zostali dwaj Polacy: drugi mechanik Jerzy Jakiewicz oraz kucharz Andrzej Soliński. Nieznane są losy pozostałych: Kazimierz Jachima, Tomasz Zawrotniak, Marka Damskiego i Jana Wleczorka.

Obyczaje polityczne

Cóż to za przyjaźń?

Inna sprawa, że przyjaźniacy się towarzysze jakby zeszli do podziemia ze swą całkiem przeciętną legalną działalnością. Co usiłują dowiedzieć się czegoś bliżej o bieżącej działalności TPPR, ilości członków, tak zwanych rzeczywistych i wspierających — bo tak się to do niedawna nazywało — nie mogą nikogo zastąpić pod oficjalnymi adresami i telefonami. Co się, do licha, stało? Przecież jeszcze do niedawna nie można było opędzić od informacji o wzroście ilości

działym w sposób następujący: odgrzebie się w archiwach (w razie czego służę pomocą) i wyćinkami z gazet, gdzie czołowe osobistości wojewódzkie wyjeżdżające do ZSRW wymieniane były na pierwszych stronach gazet obowiązkowo listy uczestników „pociągów przyjaźni” i jakoś się od nich też przyjaźni wyegzekwuje. No bo jakże inaczej? Jeżdżło się, przyjaciele karmili, polili, a teraz, kiedy u nich kryzys — zapomnieli o całej tej do-

broci? Chyba, że dawni uczestnicy wypraw „pociągami przyjaźni” do Kraju Rad sami się odezwą, w co ja osobiście wątpię. Zanim to zajęcia się obecnie konsumpcją.

ZYGMUNT SZYCH

Janusz Sondel

Chmury nad humanistyką

O publikowany przed kilkoma dniami w „Dzienniku Polskim” tekst o osiągnięciach, potrzebach i zagrożeniach polskiej humanistyki, stanowiący skróconą wersję referatu wygłoszonego przez prof. J. Tazbira na sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN, spotkał się ze zrozumiałym zainteresowaniem środowiska akademickiego. I chociaż jego wymowa jest zdecydowanie pesymistyczna, trudno oprzeć się wrażeniu, że w trakcie roku jaki upłynął od napisania tego referatu ilość wymienionych przez prof. Tazbira zagrożeń zdecydowanie się zwiększyła, a ponadto że niektóre z nich występują obecnie w dużo większym nasileniu, aniżeli miało to miejsce przed kilkunastoma miesiącami. Wydaje się zatem celowe, aby dla przedstawienia aktualnego stanu rzeczy kilkunastu poruszonych we wspomnianym artykule kwestiom ponownie poświęcić nieco uwagi.

SWOJE ROZWAŻANIA NA
STEN TEMAT chciałbym rozpocząć od przypomnienia zupełnie oczywistej prawdy, że wśród wielu czynników, od których zależy postęp nauki w zakresie nauk humanistycznych na plan pierwszy wysuwają się w szczególności dwa, a mianowicie kondycja intelektualna i psychiczna twórcy oraz jego możliwości warsztatowe, warunkowane przede wszystkim dostępem do bieżącej literatury światowej. O ile bowiem chemikom bezwzględnie potrzebna specjalnych urządzeń, biologom przynajmniej od czynników itd., o tyle w humanistyce można ostatecznie obejść się bez komputerów czy kserokoparek i za cenę o wiele większego wysiłku prowadzić działalność badawczą tak jak to czyniono w ubiegłym stuleciu, a więc metodą ręcznego przepisywania potrzebnych materiałów. Nie do pomyślenia jest jednakże przygotowanie jakiegokolwiek rozprawy o ambicjach naukowych bez zapoznania się z zagraniczną bibliografią. W prze-

ciwnym przypadku autor naraża się na dreptanie w miejscu lub też odkrywanie czegoś, co już dawno odkrył ktoś inny, jak to można było zauważyć jeszcze kilkanaście lat temu w niektórych prawniczych opracowaniach radzieckich. Oczywiście zapewnienie tego minimum komfortu koniecznego w pracy naukowej jakim jest sprowadzenie do kraju niezbędnych czasopism czy kilkunastu podstawowych dzieł wiąże się z potrzebą dokonania określonych nakładów finansowych. Nie wszystko bowiem da się załatwić drogą osobistych kontaktów z zagranicznymi ośrodkami, bądź też drogą wymiany, zwłaszcza, że ta ostatnia wskutek gwałtownej zapasności wydawnictw naukowych w Polsce zdecydowanie się skurczyła.

Dlatego też obecnie jak niepoważny żart brzmi żądanie, aby humanistyka sama na siebie zapracowała. Jest to bowiem po prostu niemożliwe i to nie tylko u nas, gdzie koszty druku są niezwykle wysokie, a krag potencjalnych odbiorców stosunkowo wąski, ale również i w krajach zachodnich o ustabilizowanej gospodarce i chłonnym rynku wydawnictw naukowych. Nikogo też nie dziwi, że w Niemczech czy Francji przedstawiciele dyscyplin humanistycznych korzystają zasadniczo z dotacji budżetu państwa, uzupełniając je w niektórych przypadkach świadczeniami ze strony jakiegoś bogatego sponsora. W naszych warunkach to ostatnie, chociaż oczywiście możliwe, zdarza się w praktyce niezwykle rzadko i to z zupełnie prozaicznych przyczyn. Po prostu na gruncie prawa polskiego tego rodzaju działalność altruistyczna,

czy jak kto woli charytatywna, nie uzasadnia żadnych ulg podatkowych dla ofiarodawcy, co właśnie gdzie indziej jest regulacją. Jeżeli do tego dodamy, że w najbliższym czasie ogromną część środków otrzymanych przez uczelnie ze skarbu państwa polska wygórowane czynsze za używanie lokali w cudzych budynkach, trudno nie zauważyć, że przyszłość nauk humanistycznych rysuje się w nader ciemnych barwach. One bowiem w pierwszej linii padną ofiarą koniecznych oszczędności i cięć budżetowych.

SOBNY ROZDZIAŁ TEJ DOŚYĆ NIEWZROZJĄDLIWYCH HISTORI stanowi problem placowy, a więc ten element, który wiąże się z pierwszą z wymienionych w wstępie niniejszych uwag okoliczności. Troska o zapewnienie godziwych warunków życia dla siebie i rodziny towarzysząca wielu, zwłaszcza młodszych pracowników nauki, pozbawia ich niezbędnego dla pracy badawczej spokoju, a po-goń za dodatkowymi źródłami dochodów pochłania czas, który w innych warunkach mogliby oni przeznaczyć na samokształcenie czy chociażby konieczną regenerację sił. Wiadomo, że przez kilkadziesiąt ostatnich lat prace nauczycieli akademickich plasowały ich u dołu krajowej tabeli wynagrodzeń, może nieco wyżej od pracowników służby zdrowia, ale za to daleko w tyle za milicjantami czy prokuratorami.

Nasuwa się w związku z tym pytanie, jak określić państwo, w którym milicjant zarabia więcej od profesora uniwersytetu, skoro za państwo polityczne uchodzi w myśl znanego powiedzenia je-

dnego z klasyków polskiej ekonomii takie, w którym policjant zarabia więcej od nauczyciela? Szczególną wymowę posiada przy tym fakt, że pomimo takiego stanu rzeczy starano się jednocześnie wyrobić w społeczeństwie przeświadczenie o wyjątkowej trosce ludowego państwa o pracowników nauki. Taką bowiem była wymowa cyklicznie pojawiających się w głównym wydaniu dziennika telewizyjnego informacji o nadaniu tytułów profesorskich kolejnej grupie uczonych. Jedynie niewielu spoza tego kręgu uświadamiało sobie natomiast fakt, że ten awans, zależny całkowicie od swobodnego uznania władzy, stanowił doskonałe narzędzie trzymania w ryzach niesfornej profesury.

OBECNE SYTUACJA WYGLĄDA oczywiście inaczej. Zrezygnowano z hałaśliwych efektów propagandowych, a z drugiej strony postarano się uposażenie nauczycieli akademickich uczynić porównywalnym z placami w sferze produkcji materialnej. I chociaż aktualna wysokość tego uposażenia nie satysfakcjonuje bynajmniej pracowników naukowych, ani też nie jest w stanie zapobiec ich poczuciu niedowartościowania, nie zachodzi obawa, aby mieli oni blokować drogi, ogłaszając strajki okupacyjne, czy też podejmować jakieś inne formy nacisku na rząd. Co więcej, można przytoczyć szereg przykładów na to, że środowisko akademickie, rozumiejąc trudną sytuację ekonomiczną państwa, we własnym gronie tłumnie wszelkie, nawet najbardziej umiarkowane próby wy-stępowania z postulatami placowymi. Tłumi... i co tu dużo mó-

Głos w dyskusji o inteligencji

wić, przegrywa! Piaca na Uniwersytecie nie jest bowiem w żadnym stopniu konkurencyjna w stosunku do wynagrodzeń w innych dziedzinach, nawet tych, które podobnie jak uczelnie znajdują się na utrzymaniu państwa. Młody prawnik z tytułem magistra, który zdecydował się zostać na Uniwersytecie, dopiero po kilku latach wyteżonej pracy uzyska wynagrodzenie jakie jego kolega przyjęty na aplikację sądową otrzymuje od razu przy starcie. Fakt, że jednak mimo wszystko można znaleźć kandydatów do pracy naukowej stanowi chyba najbardziej widoczny dowód niesłuszności marksistowskiej zasady, że byt określa świadomość.

W związku z tym nasuwa się jednak dalsza uwaga na temat sytuacji młodych pracowników nauki. Wstrzymanie dotacji państwowych spowodowało bowiem, że znaczna część czasopism naukowych przestała w ogóle wychodzić, inne w sposób drastyczny ograniczyły swoją objętość. Gdzie zatem ma publikować asystent czy adiunkt, któremu za kilka lat grozi rotacja z powodu małego dorobku? Trudno na to pytanie w tej chwili odpowiedzieć.

INNego RODZAJU ZAGROZENIE to nie tylko w dziedzinie humanistyki stworzyła ostatnia ustawa o szkolnictwie wyższym. Wprowadzając bowiem odróżnienie tytułu naukowego profesora od stanowiska profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego, uznawała za wystarczający w tym ostatnim przypadku warunek posiadania habilitacji. Jeżeli do tego dodamy, że decyzje o zatrudnieniu na stanowisku profesora nadzwyczajnego

pozostawiono poszczególnym uczelniom, bardzo prawdopodobnym staje się niebezpieczeństwo, że samo pojęcie profesora wyższej uczelni, pomimo wszystko dość wysoko stawianego przez opinię społeczną w hierarchii godności, dozna daleko posuniętej erozji.

Już w tej chwili niektóre uniwersytety, jak np. Uniwersytet Łódzki skorzystały z dobrodziejstwa ustawy i na zasadzie automatu awansowały wszystkich docentów, którzy tylko złożyli odpowiedni wniosek. Jakże to może mieć konsekwencje, przede wszystkim ze względu na zablokowanie na kilkanaście lat możliwości awansowych wielu zdolnych, lecz młodszych od nowokreowanych profesorów pracowników nauki nie trzeba zapewne nikogo przekonywać. W tym przypadku istnieje bowiem zupełnie realna groźba, że podobnie jak w ekonomii może tu zadziałać prawo Greshama-Kopernika, w myśl którego pieniądź bezwartościowy wypiera z obrotu pieniądź o pełnej wartości.

Nie sądzę, aby idące w tym kierunku zmiany wyszły nauce na korzyść. Pójście na łatwiznę, nawet gdy ma to dać jakieś doraźne korzyści indywidualne, w ostatecznym rozrachunku przyniesie więcej szkód, aniżeli zysków, a nawet może się okazać dość wątpliwym sukcesem samego zainteresowanego. Jeżeli polska humanistyka dotychczas nie straciła swojej wysokiej lokaty na arenie międzynarodowej, to niewątpliwie było to wynikiem ogromnego wysiłku tej poszczególnie przedstawicieli. Utrzymanie tej pozycji wbrew wszystkim niesprzyjającym okolicznościom stanowi podstawowe zadanie obecnego pokolenia. Za kilkanaście lat bowiem fakt, że przyszło nam obecnie działać w warunkach kryzysu nie będzie stanowił żadnego usprawiedliwienia.

Profesor Janusz Sondel jest prawnikiem, prorektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W 45 numerze REPORT ON EASTERN EUROPE, Vladimir Kusin przedstawia zagadnienia dotyczące mniejszości narodowych w krajach Europy środkowej i wschodniej.

Cztery problemy dominują w etnicznej krajoznawczy Europy środkowej i wschodniej: poszukiwanie możliwości do wprowadzenia w życie recepty na współistnienie w dwóch wielonarodowych państwach tego regionu (Jugosławia i Czechosłowacja); uregulowanie na zasadach współdziałania kwestii mniejszości narodowych, ze szczególnym uwzględnieniem mniejszości węgierskiej w Rumunii i na Słowacji; potrzeba wyszukania środków integrujących wzrastającą populację cygańską; przygotowania związane z ewentualnymi skutkami dalszej dezintegracji ZSRR i co ważniejsze napływu wielkiej fali uchodźców.

Demokratyzacja w Europie środkowej i wschodniej obejmuje proces etnicznej emancypacji, który władza komunistyczna długo hamowała. Wyraża się obawy, że dążenia narodowościowe mogą zdestabilizować rozwój systemów demokratycznych i ekonomicznych, do których wszystkie kraje tego regionu dążą. Z drugiej strony istnieje nadzieja, że nowe konstytucje i sposoby działania mogą stworzyć najlepszą atmosferę dla pokoju etnicznego. Ten artykuł przedstawia krajoznawczy narodowy i etniczny, wskazuje na istniejące problemy, a także na takie, które mogą pojawić się w przyszłości oraz proponuje analizę możliwych rozwiązań.

Narody

W środkowej i wschodniej Europie leży: Polska (liczba ludności — 39 mln), Jugosławia (25 mln), Rumunia (23 mln), Czechosłowacja (15,6 mln), Węgry (10,5 mln), Bułgaria (9 mln) oraz Albania (3,5 mln). Dwa kraje są wielonarodowe, mieszka w ich granicach kilka narodów, nie licząc mniejszości narodowych. Czechosłowacja jest państwem federalnym z dwiema republikami. W 1989 r. Republika Czeska miała 10,3 mln mieszkańców, a Republika Słowacka 5,3 mln. Czesi stanowią 63 proc., a Słowacy 32 proc. ludności.

Jugosławia, państwo federalne, składa się z 6 republik i dwóch okręgów autonomicznych (oba dwa znajdują się na terenie republik serbskiej). Zgodnie ze spisem powszechnym z 1981 r. (późniejsze dane są tylko szacunkowe) w Jugosławii żyje 8,1 mln Serbów (36 proc. ogółu ludności), 4,4 mln Chorwatów (20 proc.), 2 mln Muzułmanów w Bośni (9 proc.), 1,7 mln Słowen-

ców (8 proc.), 1,3 mln Macedońców (6 proc.) oraz 0,6 mln Czarnogórców (3 proc.).

Mniejszości narodowe

W wszystkich krajach środkowej i wschodniej Europy występują mniejszości narodowe. Najbardziej jednorodną pod względem etnicznym jest Polska (95 proc. ludności stanowią Polacy); następnie Węgry (93 proc. Węgrów) i Albania (93 proc. Albańczyków). Największymi mniejszościami narodowymi są: Węgrzy w Czechosłowacji (0,6 mln, co stanowi 4 proc. całej

Trzeci dotyczy poprawek do konstytucji, związanych z kwestią, czy kraj ten ma pozostać federacją czy przekształcić się w konfederację, które są teraz rozpatrywane przez Czechów i Słowaków. Wzrastający separatystyczny nacjonalizm Słowaków stawia pod znakiem zapytania koegzystencję w jednym państwie Czechów i Słowaków.

Czwarty wynika z niepewności bytu ok. milionowej mniejszości tureckiej w Bułgarii. Burzliwe niepokoje były rezultatem zorganizowanej przez rząd komunistyczny w 1984—85 kampanii przymusowej asymilacji i exodu-

Problemy w przyszłości

Można się spodziewać, że inne problemy narodowościowe zaostrzą się, jeżeli nadal będzie trwał wewnętrzny rozpad radzieckiego imperium. W praktyce strefa graniczna między Europą środkową i wschodnią i obszar dzisiejszego ZSRR może stać się terenem konfliktów narodowościowych na wielką skalę. Potencjalnymi punktami zapalnymi są:

POLSKA I LITWA. Mniejszość polska (ok. 250 tys.) na Litwie zaczęła żądać autonomii, specjalnego „polskiego okręgu auto-

lub dalej do bardziej rozwiniętych krajów zachodnich. Państwa Europy środkowej i wschodniej nie są w stanie stawić czoła tak wielkiej fali emigrantów i niektóre kraje zachodnie już zaczęły wprowadzać restrykcje dotyczące podróży.

Procesy emancypacji etnicznej i narodowej oraz demokratyzacji gospodarczej i politycznej wszędzie się przeplatają. Tak samo jak w Związku Radzieckim komunistyczne rządy w Europie środkowej i wschodniej przekładały władzę i polityczne interesy ponad dążenia etniczne i narodowe. Demokratyczne rewo-

Należy spełnić trzy warunki wstępne, by Jugosławia przeżyła i na drodze pokojowej w konfederację: Serbowie muszą zaakceptować zasady Staatenbund; należy rozwiązać kwestię Kosowa; a pozostałe południowe republiki (Bośnia i Hercegowina), Czarnogóra i Macedonia) powinny unikać przemocy, która może spowodować konstytucyjne „przywrocenie porządku”. Alternatywne scenariusze niezmienne zawierają konfrontację lub dalsze ostre napięcia. Jeśli zaistnieje taka sytuacja, Słowenia i Chorwacja prawdopodobnie ogłoszą swoją niezależność i odłączą się od Jugosławii.

CZESI I SŁOWACY. Negocjacje nt. nowego modelu federalnego czy konfederacyjnego nie przebiegają gładko. Choć większość polityków zgadza się, że federację, stworzoną za reżimu komunistycznego, należy przebudować, przedstawiciele kierownictwa politycznego Słowacji żądają więcej władzy niż zwolennicy silnego centralizmu (głównie Czesi) chcą im przekazać. Ruch optujący za oderwaniem się zdobywa popularność w Słowacji, choć jego stronnicy są w dalszym ciągu w mniejszości; w słowackim nacjonalizmie wyczuwa się także nastroje antywęgierskie w stosunku do 600-tysięcznej mniejszości węgierskiej w tej republice.

Decentralizacja federalnej władzy w Czechosłowacji związana jest z wprowadzeniem zmian w trzech konstytucjach: czeskiej, słowackiej i federalnej. W tym samym czasie legalne władze państwa są decentralizowane w ramach obecnej reformy administracji państwowej i samorządów lokalnych. Trwa proces demonopolizacji i prywatyzacji komunistycznej gospodarki planowej. W tym momencie impas prawny i konstytucyjny dotyczący kwestii narodowościowych może się zbiec z ogólnym osłabieniem władzy rządu, wprowadzając zamiast liberalizacji anarchię gospodarczą i polityczną.

MNIEJSZOŚCI WĘGERSKIE. Istnieją dwa podstawowe niebezpieczeństwa: konflikt między mniejszościami w Rumunii i Słowacji a narodami tych krajów; oraz wzrastający szowinizm „Wielkich Węgrów”, który może prowadzić do oficjalnego kwestionowania granic stworzonych w Trianon. (Obecny rząd węgierski zadeklarował przestrzeganie traktatów zawartych po II wojnie światowej i postanowień helisńskich). Rozwija się w Europie dyskusja nt. międzynarodowej konwencji o prawach mniejszości narodowych, na którą należą Węgrzy. Inne kraje pozostają niezdecydowane, przede wszystkim z powodu braku konsensusu w kwestii, czy prawa mniejszości powinny być interpretowane jako część praw jednostki, czy jako oddzielna kategoria praw.

(Dokończenie na str. 4)

Vladimir Kusin

Mieszanka wybuchowa?

Europa mniejszości

ludności kraju, lecz 12 proc. ludności Słowacji; Turcy w Bułgarii (1 mln czyli 11 proc.); Węgrzy w Rumunii (2 mln czyli 8 proc.); Albańczyk w Jugosławii (1,8 mln czyli 8 proc.); Muzułmanie w Jugosławii (9 proc.) i Pomacy w Bułgarii (muzułmanie pochodzenia słowiańskiego, prawdopodobnie 2 proc. ludności), pierwotnie różnieli się od pozostałej ludności jedynie w sprawach religii, lecz teraz również mają inną świadomość narodową.

Konflikty

Obecnie cztery układy etniczne powodują konflikty polityczne. Pierwszy z nich to współistnienie i konflikty między grupami narodowościowymi i etnicznymi w Jugosławii. Szczególnie napięte stosunki istnieją między Serbami, Chorwatami, Słowenami, Węgrami i Albańczykami (którzy stanowią niemal 90 proc. ludności okręgu autonomicznego Kosowo w Serbii). Równowaga etniczna jest skrajnie drażliwą kwestią w Bośni i Hercegowinie, gdzie najliczniejszą grupą ludności mówi językiem serbsko-chorwackim, ale składa się z muzułmanów; stanowi ona ponad 40 proc. ludności. Następną liczną grupę stanowią prawosławni Serbowie (32 proc.) i rzymskokatolicy Chorwaci 18 proc.

Drugi konflikt wypływa z aktywnej działalności dużych węgierskich mniejszości narodowych, które żądają praw językowych, kulturowych i politycznych. Największa grupa Węgrów żyje w Rumunii w Siedmiogrodzie (ok. 2 mln) oraz w południowej i wschodniej Słowacji (ok. 600 tys.).

su w 1989 r. ok. 300 tys. Turków, z których połowa teraz powróciła.

W różnych okresach przed i w czasie rządów komunistów pojawiały się kwestie związane z innymi mniejszościami narodowymi: niemiecką w Polsce, Czechosłowacji i Rumunii oraz z mniejszością ukraińską we wschodniej Polsce i wschodniej Czechosłowacji. Niemców po II wojnie światowej wygnano, a liczba osób, które pozostały zmniejszała się poprzez stałą emigrację. (Komunistyczna Rumunia rzeczywiście wysyłała Niemców do zachodnich Niemiec i prawdopodobnie tylko ok. 100 tys. żyje nadal w tym kraju). Podczas wojny mniejszości żydowskie w Europie wschodniej wszędzie zostały uszczuplone; największa grupa pozostała na Węgrzech. Tereny należące do Polski i Czechosłowacji, gdzie żyły mniejszości ukraińskie (rusińskie) zostały zaanektowane przez Związek Radziecki kolejno w 1939 r. i 1945 r. Po II wojnie światowej Czechosłowacja i Węgry „wymieniły” część mniejszości narodowych.

Problem radzieckiej republiki mołdawskiej (4,3 mln mieszkańców), w której 65 proc. ludności stanowią Rumuni, jest wyjątkowy. Istnieją silne dążenia narodowej emancypacji, lecz sprzeciwiają się temu żyjący w tej republice Rosjanie i Gagauzi (ok. 180-tysięczna grupa chrześcijan mówiących jednym z języków tureckich). Jak dotąd nowe władze rumuńskie powstrzymują się od jawnego zaangażowania w sprawie Mołdawii, lecz w Bukareszcie odbyły się demonstracje popierające większość rumuńską.

mieczno”. Rząd polski nie popierał tych żądań. Wspomagając dążenia Litwy do niezależnienia się od ZSRR stara się, by Polacy na Litwie mieli zapewnione prawo do własnej oświaty i kultury. Litwini ze swojej strony wykazują wzrastające zrozumienie dla żądań polskiej mniejszości, lecz nie w sprawie terytorialnej autonomii.

POLSKA — BIALORUS — UKRAJNA. Oprócz potencjalnych problemów związanych z mniejszościami narodowymi po obu stronach granicy, w dalszym ciągu istnieje niezadowolone do trzypięciu granicy wyznaczonej po radzieckiej inwazji na Polskę w 1939 r. Polacy i Ukraińcy podpisali teraz porozumienie, w którym zrezygnowano z żądań terytorialnych i zadeklarowano chęć współpracy w kwestiach mniejszości narodowych. Z drugiej strony Białorusini odrzucili polską propozycję podpisania podobnej umowy.

RUMUNIA — UKRAJNA — MOŁDAWIA. Obecne dyskusje między rumuńską ludnością Mołdawii i północnej Bukowiny z jednej strony i Ukraińcami (wraz z rosyjskimi imigrantami i ludnością nierumuńską taką jak Gagauzi) z drugiej strony prawdopodobnie się pomnożą. Jest całkowicie możliwe, że te konflikty mogą doprowadzić do wysunięcia żądań, by przyłączyć się do Rumunii, w oczekiwaniu na demokratyzację w tym kraju.

UCHODŹCY. Istnieją obawy, że niedła gospodarcza, niepokoje społeczne i upadek rządu może spowodować, że tysiące — jeśli nie miliony Białorusinów, Ukraińców i Rosjan uda się na Zachód w poszukiwaniu azylu w Europie środkowej i wschodniej

lucie umożliwiły nie tylko formułowanie nacjonalistycznych żądań, lecz także dążenie do ich wypełnienia.

Można dyskutować czy komunizm — poprzez tłumienie nacjonalistycznych dążeń nie zastrzył konfliktów, które zawsze tam istniały. W rzeczywistości na powstała sytuację można i prawdopodobnie powinno się spojrzeć nie jak na historyczny regres, lecz raczej jak na nową okazję. Fakt, że trwa polityczna demokratyzacja zarówno w Europie środkowej i wschodniej, jak i w ZSRR, wraz z międzynarodową atmosferą sprzyjającą rozwiązywaniu konfliktów na drodze pokojowej umożliwił użycie czynników etnicznych i narodowościowych w Europie środkowej i wschodniej za ważne i konieczne składniki na drodze zmierzającej w kierunku współpracy europejskiej. W większości krajów Europy środkowej i wschodniej mają po raz pierwszy okazję podjęcia w demokratyczny sposób kwestii etnicznych i narodowych. Zadanie to nie będzie łatwe, ale można mieć nadzieję, że się powiedzie.

JUGOSŁAWIA. Wydaje się, że właściwie cała państwowa, partyjna i wojskowa centralizacja w Jugosławii rozpada się i przecierane są teraz szlaki, by stworzyć luźną konfederację kilku demokratycznych państw. Istnieje większe prawdopodobieństwo, że system ten będzie kształtowany na wzór gospodarczej umowy Beneluxu niż niemieckiej lub amerykańskiej federacji; raczej Staatenbund (związek państw) niż Bundesstaat (państwo związkowe). Słowenie i Chorwackie propozycje, które rozpatruje się teraz, zmierzają ku systemowi Staatenbund.

Roman Dębecki

Przez kolejkę do szczęścia?

Zbliżamy się podobno do Europy. Żeby jednak nam się w głowach nie poprzewracało od tego gwałtownego zbliżenia, od czasu do czasu musimy na chwilę wrócić do dawnej epoki i postać w kolejkach. Tak jest i teraz. Osoby, które chciały ubezpieczyć swoje pojazdy, musiały odczekać wiele godzin w kolejkach, tracić czas, denerwować się. Każdy z tych rozeźlonych właścicieli samochodu wpłacił co najmniej kilkadziesiąt tysięcy, a spora grupa — po kilka milionów. Jak potraktowani zostali ludzie chcący wpłacić te pieniądze? Jak intruzi, którzy tylko głowę zawracają. Trzymano ich nieraz na dworze, na mrozie, odsyłano od okienek. Jeśli ktoś będzie próbował mnie przekonać, że właśnie tak dzieje się w Europie, do której chcemy wejść, to nazwę go kłamcą. W cywilizowanej Europie towarzystwa ubezpieczeniowe są instytucjami wysoko dochodowymi, dbają o swoich klientów — i to nie tylko w momencie pobierania od nich składek, ale także w przypadku powstania szkody, załatwiają sprawę szybko i kulturalnie.

Zamiast monopolu PZU ustawodawca miał złośliwy zamiar stworzenia podobnej sytuacji jak na Zachodzie. Na zamiarze — jak na razie — skończyło się. Zbyt

późno ukazały się akty wykonawcze do ustawy ubezpieczeniowej, zbyt długo nie było wiadomo, które z firm chcących zająć się ubezpieczeniami komunikacyjnymi będą mogły to robić. W efekcie powstał bałagan, za który cenę płać oczywiście klient.

Złamanie monopolu PZU, powstanie nowych firm ubezpieczeniowych powinno być połączone z szeroką akcją propagandowo-wyjaśniającą. Dotychczas bowiem wiele osób traktowało składkę PZU jako swoisty haracz płacony na rzecz PZU, nie rozróżniając nawet, że ubezpieczenie składa się z trzech części (AC, OC, NW). Idę o duży zakład, że do dziś niewielu kierowców odróżnia te trzy rodzaje ubezpieczeń, wie jaki zakres które z nich obejmuje. W nowej sytuacji, gdy tylko ubezpieczenie OC jest obowiązkowe, pozostałe zaś dobrowolne, trzeba będzie wiedzieć, czy warto z pozostałych zrezygnować czy też nie, jakie będą skutki owej rezygnacji, wreszcie w której firmie najkorzystniej auto ubezpieczyć.

Złamanie monopolu PZU powinno iść także w parze z użyciem nowego rynku ubezpieczeń. Rynek ubezpieczeń komunikacyjnych jest bowiem zdemoralizowany. Pewna grupa klientów PZU wykorzystywała tę firmę robiąc

remonty samochodów na jej koszt. Wystarczyło przywieźć z zagranicy rozbite auto, zarejestrować je w Polsce i po kilku tygodniach zgłosić wypadek. PZU pokrywało koszt remontu, a cwany właściciel auta cieszył się z naiwności instytucji państwowej. Za te remonty płać ci, którzy nie mieli przez lata żadnego wypadku, musieli jednak płać coraz wyższe składki ubezpieczeniowe. Musieli także płać za tych, którzy wypadki mieli bardzo często i rozbijali swoje auta co kilka miesięcy.

W sytuacji, gdy istnieje będzie kilka firm zajmujących się ubezpieczeniami komunikacyjnymi, może okazać się, że niektórzy kierowcy zechcą także na wypadku zarobić. Wystarczy przecież ubezpieczyć się w kilku instytucjach, aby potem otrzymać odszkodowanie od kilku firm za jeden wypadek. Nie sądzę, aby udało się szybko stworzyć jakiś skuteczny system przepływu informacji między firmami ubezpieczeniowymi. Czy zatem po raz kolejny ludziom uczciwym przyjdzie płać wysokie stawki za grupę obrotowych cwaniaków?

Trudno jest teraz przewidzieć, ile firm będzie chciało zajmować się ubezpieczeniami komunikacyjnymi w przyszłości. Same chęci i nawet wysoki kapitał za-

kładowy nie wystarczą. Firma taka musi mieć bowiem także sieć swoich placówek na terenie całego kraju, aby klient nie tylko bez problemów mógł opłacić składkę, ale także bez kłopotów szybko otrzymać odszkodowanie po wypadku. W tej chwili jedynie dotychczasowy monopolista czyli PZU dysponuje tak rozbudowaną siecią oddziałów (ok. 400 w kraju). Dość gęsta sieć placówek ma także Warta. Inne firmy mają co najwyżej ekspozytury w dużych miastach. A to oznacza, że likwidacja szkód będzie związana z koniecznością dalekich wyjazdów, tracenia czasu i nerwów.

Trudno też przewidzieć, w jaki sposób firmy ubezpieczeniowe konkuruwać będą ze sobą — czy obniżając stawki, czy też stosując duże zniżki za bezwypadkową jazdę. A może któraś z firm zdecyduje się na dawanie samochodów zastępczych na czas trwania remontu auta? Jeśli mamy zbliżyć się do Europy, to należy stosować metody już sprawdzone w praktyce w dużych firmach ubezpieczeniowych. Jeśli nasze firmy nawet składkę bezproblemowo nie będą potrafiły zebrać — nie należy się spodziewać, że inne sprawy załatwią skutecznie i w interesie klienta.

Ubezpieczenia komunikacyjne

SPORT ■ SPORT ■ SPORT ■ SPORT ■ SPORT

Niepewna przyszłość piłkarzy ręcznych Cracovii

Gdy brak pieniędzy...

Wczoraj odbyło się zebranie sekcji piłki ręcznej Cracovii, w którym uczestniczyli przedstawiciele klubu, szkoleniowcy, sponsorzy i oczywiście zawodnicy. Dyskusja trwała prawie 3,5 godziny.

Prezes Cracovii Mariusz Zawada poinformował, że klubowy budżet w ubiegłym roku zamknął się kwotą 2,4 mld zł. Klub uregulował prawie wszystkie swoje finansowe zobowiązania. Nie zapłacił — i, jak podkreślił stanowczo prezes, nie zapłaci — tylko „Kra-kowiance za lodowisko; chodzi o kwotę 200 mln zł. W bieżącym roku Cracovia na swoją działalność potrzebuje (przy uwzględnieniu 50-procentowej inflacji) 3 mld zł. Pieniądzy z kasy miejskiej nie dostanie. Może tylko liczyć na pomoc finansową dla młodzieży. Klub szuka sponsorów. Jaka będzie jego przyszłość tego nie sposób przewidzieć. Na pewno jednak trzy najbliższe lata będą trudne.

Przewodniczący Rady Obywatelskiej Cracovii senator prof. Roman Ciesielski mówił o roli jaką pełni Rada, o motywacjach w uprawianiu sportu, o etosie klubu posiadającego tak wspaniałą tradycję. Przypominał, że państwo nie będzie finansować sportu wy-czynowego (z wyjątkiem tego na najwyższym poziomie).

Dyrektor klubu Zbigniew Skorecki nie odwoływał się do jego chlubnej przeszłości. Zwrócił uwagę, że w nowej, trudnej sytuacji trzeba kierować się kategoriami ekonomicznymi. Na zastrzyki finansowe od sponsorów nie ma co liczyć, bo dziś ktoś daje pieniądze, a jutro może przestać. Może trzeba będzie stworzyć klub jedno-lub dwusekcyjny? Trudno mówić o działalności sekcji, jeśli nie mają one swojej bazy (np. piłkarzy ręcznych wynajmują sale, hokeiści korzystają z cudzego lodowiska).

Kierownik sekcji dr Józef Kalita podkreślił dobrą pracę z młodzieżą w SP nr 2 i zaplecem I drużyny.

Dyrektor „Bumaru” (sponsora sekcji) Wojciech A. Staszewicz zadeklarował przekazywanie 10 mln zł miesięcznie (do kwietnia).

A co na to wszystkie same zawodniczki? Były bardzo zbulwersowane tym, że o nie przedłużeniu umowy o pracę z trenerem Zbigniewem Kobylarzem dowiedziały się z... prasy. Niektóre z nich uważały, że nadal powinny pracować z drużyną. Pytały też dlaczego do tej pory nie otrzymały premii za dwa górnio-dwumeczne. Najbardziej jednak interesowała ich przyszłość. Prezes klubu zapewnił, że stypendia za styczeń otrzymają. Pod koniec tego miesiąca kierownictwo klubu powinno wiedzieć w jakiej sytuacji finansowej Cracovia będzie się znajdować w najbliższym okresie, na co ją będzie stać. Przedstawi wówczas swoje zamierzenia zawodniczkom. Jeśli sytuacja będzie zła (zabraknie pieniędzy) i klub nie będzie stać na stypendia, będą musiały się one zdecydować: pozostać w klubie i grać za darmo, czy też znaleźć sobie inną formę zarobkowania. A może będą mogły grać i pracować w skróconym wymiarze czasu? Problem jest złożony. Szczęśliwiejsi czekać może trudny wybór. Niektóre z nich są żonami, matkami, niektóre nie mogą liczyć ciągle na pomoc rodziny. Ich pytanie (dla nich bardzo ważne), czy jeśli zrezygnują z gry dostaną karty zawodniczek pozostało bez odpowiedzi...

Dodajmy, że nową trenerką drużyny została Lidia Walczyk. Jej podopieczne mają zapewne warunki przygotowań do rundy rewanżowej w rozgrywkach I ligi („seria B”). Trudno im będzie jednak chyba trenować ze świadomością niepewnej przyszłości... (JeFi)

Z piłkarskich boisk...

Największą niespodzianką 15. kolejki I ligi wiosennej była porażka Sampdorii na własnym stadionie z Torino 1:2. W Turynie Juventus wygrał z Napoli 1:0, a w Mediolanie Inter pokonał Genuę 2:1. Bramki dla Interu: Matthaeus (z 9 golami prowadzi w tabeli strzelców) i Klinsmann. AC Milan remisował na wyjeździe z Bolognią 1:1. Bramkę dla gości uzyskał Gullit. W tabeli prowadzi Inter 21 pkt. przed Juventusem 20 pkt. oraz Sampdorią i Milanem (mają o jedną grę mniej) po 19 pkt.

Trwa dobra passa Osasuny Pampluna. W 17. kolejce I ligi hiszpańskiej wygrała ona z Espanolem Barceloną 1:0 po celnym strzale Urbana. Barcelona wygrała z Logrones 2:1, a Real Madryt w Gijon ze Sportingiem 2:0. W tabeli strzelców prowadzą wspólnie Sanchez (Real Madryt) i Gullit (Sporting).

„Braz” Wojdata

W Perth (Australia) trwają piływackie mistrzostwa świata. Wczoraj nasz reprezentant Artur Wojdat zdobył brązowy medal w wyścigu na 200 m stylem dowolnym. Polak uzyskał czas 1:48,70 min. Wyrzucił go Włoch Giorgio Lamberti (1:47,27 min.) i Niemiec Steffen Zesner (1:48,28 min.). Wojdat był jednym z faworytów wyścigu. W eliminacjach miał piątą czas dnia. Z Lambertem przegrał wyraźnie. Z Zesnerem stoczył zaciętą rywalizację. Był wolniejszy od niego o 42 setne sekundy.

Ze zmiennym szczęściem

Nasza hokejowa reprezentacja, przygotowująca się do MS grupy „B”, powróciła z turnieju noworocznego, który odbył się w Szwajcarii. Polska zajęła w nim czwarte, ostatnie miejsce. Zremisowała z Sokołem Kijów 3:3 (2:1, 0:1, 1:1) oraz przegrała z Modem (Szwecja) 3:8 (0:3, 2:3, 1:2) i Krylią Sowieta 1:2 (1:0, 0:2, 0:0). Ponadto „biało-czerwoni” rozegrali trzy mecze towarzyskie, wygrywając z Ambrią 6:0 (2:0, 2:0, 2:0) oraz przegrywając z Oittem 1:2 (0:1, 0:1, 1:0) i Sokołem Kijów 0:3 (0:3, 0:0, 0:0).

Najlepiej grali

W hali Wandy odbył się III wojewódzki turniej klasyfikacyjny seniorów i seniorów. Wśród kobiet zwyciężyła A. Rączka (Wanda) przed J. Wójcik (Prądnickanka) i M. Syrdą (Bronowianka), a wśród mężczyzn G. Zawadzki (niestowarzyszony) przed K. Opalskim (Wanda) i D. Lelito (Korona).

dryt) i... Urban. Obaj zdobyli po 10 goli. Liderem tabeli jest Barcelona 29 pkt., która wyprzedza Atletico Madryt 23 i Osasunę 22.

W dniach 18—27 stycznia w Miami odbywać się będzie piłkarski turniej „Pele Cup”. Wystąpi w nim 8 drużyn. O ich składzie zdecydował sam „król futbolu”, który zamierza ściągnąć do USA najlepszych piłkarzy ostatnich lat. Imprezę sędziować będzie 8 arbitrow, w tym Michał Listkiewicz.

Shirra w Unii Tarnów!

W Tarnowie przebywał ostatnio jeden z najlepszych żużlowców świata Mitch Shirra (Nowa Zelandia). Przeprowadził on rozmowy z kierownictwem klubu oraz podpisał z nim wstępną umowę. Świetny zawodnik przyjął proponowane mu warunki startu w I-ligowej Unii Tarnów. W tym sezonie występować on będzie w ligowych zawodach w Anglii, Niemczech i Polsce. Dzięki układowi kalendarza może wziąć udział we wszystkich spotkaniach ligowych Unii (chyba, że przeszkoda mu zawody o mistrzostwo świata). Przypominamy, że w tarnowskim klubie występować będą nadal także dwaj zawodnicy z CSRF: Jędek i Schneiderwind.

SPRINTEM

▲ BAD KLEINKIRCHENHEIM. Ślalom specjalny kobiet o PS wygrała Wyberg (Szwecja), a kombinację Kronberger (Austria).

▲ MONTE CARLO. W klasyfikacji ATP najlepszych tenisistów świata prowadzi Edberg (Szwecja) przed Beckerem (Niemcy), Lendlem (CSRF), Agassim i Samprasem (oba USA).

▲ MONTEVIDEO. W finale piłkarskiego Supercupu Ameryki Półn. Olimpia Asuncion pokonała Nacional Montevideo 3:0.

Triumf Matthaeusa

W bońskim hotelu „Maritim” ogłoszono wyniki światowej ankiety dziennikarzy sportowych ze... 102 krajów. Wybrali oni 10 najlepszych piłkarzy świata w minionym roku. Oto laureaci: 1. Matthaeus (Niemcy), 2. Schillaci (Włochy), 3-4. F. Baresi (Włochy) i Gascoigne (Anglia), 5. Brehme (Niemcy), 6. Maradona (Argentyna), 7. van Basten (Holandia), 8. Baggio (Włochy), 9. Lineker (Anglia), 10. Klinsmann (Niemcy).

Europa mniejszości

macy (Bułgarzy wyznający islam) i ok. 500 tys. — Cyganie. Dane te wykazują, że 20—25 proc. ludności różni się w jakiś sposób od większości narodu państwa. W Rumunii, jednak z powodu obecnego zacofania gospodarczego i niepokoju politycznych będzie trudno znaleźć sposób na natychmiastową poprawę doli Cyganów.

CYGANIE. Liczba ludności cygańskiej wzrasta szybciej niż w przypadku innych narodów we wszystkich krajach Europy środkowej i wschodniej z wyjątkiem Polski. Wyzolowany i koczowniczy tryb życia Cyganów, wysoki wskaźnik analfabetyzmu, duży udział w statystykach dotyczących przestępczości, mały w systemie politycznym spycha ich na margines aktualnych spraw. Stare reżimy próbowały stosować zarówno metodę integracji jak i segregacji, odniosło to niewielki skutek. Usiłowanie włączyć cygańskie elity w postkomunistyczny proces polityczny, najbardziej zauważalne wysiłki podejmowane

były przez Forum Obywatelskie i ruch „Społeczność przeciw przemocy” w Czechosłowacji oraz niezależne partie cygańskie w Rumunii. Jednak z powodu obecnego zacofania gospodarczego i niepokoju politycznych będzie trudno znaleźć sposób na natychmiastową poprawę doli Cyganów.

Poszukiwanie rozwiązań

Obecne wysiłki koncentrują się na poszukiwaniu demokratycznych rozwiązań dla kwestii etnicznych i narodowościowych. Stosowane są cztery rozwiązania.

● Jugosławia i Czechosłowacja usiłują sformułować rodzaj umowy federacyjnej, konfederacyjnej lub Staatenbund, która zaspokoi dążenia narodów wchodzących w skład państwa do samookreślenia i jednocześnie umożliwi im zachowanie korzyści płynących z koegzystencji, jeśli taka wspólnota interesów rzeczywiście istnieje.

● Trwa określanie sposobów i środków, które umożliwią społeczności międzynarodowej wsparcie krajów Europy środkowej i wschodniej w stawianiu czoła niebezpieczeństwom, które mogą wyniknąć z dalszego rozpadu ZSRR, takich jak ewentualna fala uchodźców radzieckich.

VLADIMIR KUSIN

do źródła św. Jana w Ojcowie. Mimo sprzeciwu dyrekcji Parku Narodowego do realizacji tej inwestycji, zapewne w czynie społecznym. Ojcowi Park Narodowy nie mógł wyrazić zgody na dodatkowe podłączenie skały do tego źródła ze względu na jego małą wydajność wynoszącą ok. 6 litrów na sekundę. Taka ilość wody nie wystarczyłaby dla potrzeb skały a podłączenie tej miejscowości do istniejącego ujęcia pozbawiłoby wody wieś Ojów, która korzysta z tego źródła od 1933 r. (...)

Problem „turystycznego ożywienia Ojcowskiego Parku Narodowego”, który pojawia się w różnych miejscach artykułu nie istnieje. OPN bowiem ożywiony jest turystycznie w stopniu nadmiernym. Zagospodarowanie turystyczne OPN jest problemem skrajnie trudnym. Lokalizacja Parku w strefie podmiejskiej największych aglomeracji Polski jest ewenementem.

Instytucje ściągające dodatkowo ludzi na teren Parku są generalnie wykluczone, chyba że OPN ulegnie likwidacji. Natomiast całe otoczenie Ojcowskiego Parku Narodowego przy swojej atrakcyjności Jury Krakowsko-Częstochowskiej praktycznie nie posiada żadnej infrastruktury turystycznej. Na terenie gminy Skała nie ma żadnego obiektu dla obsługi turystów i nie widzimy przeszkód, by takie realizować ale poza Parkiem.

Ogólnie zrozumiałe są zasady funkcjonowania i korzystania z muzeów. Nie wyobrażamy sobie np. kiosku z piwem i ciastkami albo dyskoteki w sali galerii narodowej. (...) Park Narodowy jest czymś bardzo do muzeum zbliżonym. Organizacja ruchu turystycznego w obrębie OPN, zgodnie z obowiązującą ustawą, pozostaje w kompetencjach dyrektora Parku.

Rozumiemy sytuację finansową i gospodarczą gmin rejonu OPN. Park jest ich bogactwem i szan-

dacymi krajowymi autorytetami w tym zakresie tematycznym. O opinie wydawane są dla potrzeb lokalnych władz.

Natomiast w obrębie granic Parku stanowisko dyrektora Parku jest w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu wiążące dla administracji ogólnej po stopień wojewódzki włącznie.

Nie istnieje żadna dwuwładza i kompetencje są wyraźnie rozdzielane. (...) Ustalenia OPN z władzami lokalnymi jeszcze z lat 50-tych mówią, że wyłączone są z opininowania inwestycje (poza publicznymi) w zwartej zabudowie. Rynek Skały jest w strefie ochronnej i w zwartej zabudowie.

Podległość dyrekcji Parku Narodowego władzom gminnym w Skałe jest trudna do realizacji choćby z tego powodu, że OPN położony jest na terenie czterech gmin, a Strefa Ochronna — pięciu. Możliwe jest podporządkowanie spraw ochrony przyrody obecnemu terenowi OPN poszczególnym gminom tylko w razie likwidacji Parku. Dotychczas jednak dyrekcja OPN podlega Ministrowi Ochrony Środowiska a finansowanie Parku odbywa się z budżetu państwa. Model taki, włącznie z podziałem kompetencji, przyjęty jest w ogólnych zasadach w większości krajów świata gdzie istnieją parki narodowe odpowiadające międzynarodowej definicji tego pojęcia.

Odnosnie wodociągu, który „od Ojcowia leci, tyle, że woda w nim nie płynie gdyż OPN zabronił ją pobierać z Prądnika”, dyrekcja Parku wyjaśnia, że istotnie w latach 60-tych powstała koncepcja podłączenia miejscowości Skała

LISTY

W tej rubryce przedstawiamy opinie naszych Czytelników, które nie muszą być zbliżone z poglądami Redakcji.

Dyrekcja Ojcowskiego Parku Narodowego wyjaśnia

Artykuł „Herbowa bieda i wizje” red. Macieja Sabatowicza zamieszczony w „Dzienniku Polskim” nr 276 zawiera informacje dotyczące relacji pomiędzy Ojcowskim Parkiem Narodowym a gminą Skała. Przeważająca część tych informacji i sposób ich podania zmusza nas do zajęcia stanowiska.

Akapit „Dwuwładza” zawiera stwierdzenie: „Wyobraźcie sobie Państwo, że nawet w przypadku skalskiego rynku burmistrz nie może postawić najmniejszej budki bez zgody dyrekcji Ojcowskiego Parku Narodowego. Połowa bowiem gminy, w tym także rynek, znajduje się w obrębie granic Parku i jego otuliny”.

Otóż w odniesieniu do strefy ochronnej OPN tutejsza dyrekcja jest jednostką opiniodawczą dla poszczególnych urzędów gmin. Decyzje w zakresie formalnym i merytorycznym podejmuje wójt (w Skałe burmistrz) danej gminy. Może być ona zgodna lub niezgodna z intencją opinii. Obowiązuje więc uzyskanie opinii OPN, nie zaś bezwzględne stosowanie jej treści. Ponieważ dyrekcja OPN jest stroną — w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego — wobec każdej inwestycji w Strefie Ochronnej, logiczne jest wydawanie opinii przed podjęciem decyzji administracyjnej. (...) Dyrekcja Parku jest jednostką wyspecjalizowaną w ochronie przyrody, środowiska i krajobrazu, współpracuje z instytucjami i osobami be-

Wspomnienie z „Besany”

(Korespondencja własna z Rzymu)

Włosi to naród znany z tego, że lubi się dobrze, weselo i głośno bawić, szczególnie w karnawale. Każda okazja jest dobra do zorganizowania ulicznej imprezy, targów, jarmarków i pochodów.

Co roku, 6 stycznia, w dzień Trzech Króli, obchodzi się tzw. „Besanę”. Jest to święto i kościelne i świeckie, ustanowione na pamiątkę ofiarowania Jezusowi przez Trzech Króli darów w postaci miry, kadzidła i złota. Z tego święta najbardziej cieszą się dzieci, bo bardzo sympatyczna „Besana” to znaczy czarownica obdarowuje je różnymi prezentami i słodyczkami. Jest to również bardzo rodzinne święto, ponieważ tego dnia rodzice starają się sprawić swoim pociechom jak najwięcej radości, tak jak Trzej

Królowie małemu dziecku. Zabawy i uciechy maluchy mają tym więcej, im większa i bardziej kolorowa jest skarpeta do której pakuje się prezenty. Tradycja taka istnieje już od bardzo dawna i nawet najstarsi ludzie nie pamiętają, kiedy po raz pierwszy „Besana” pojawiła się w Italii. Druga wojna światowa przerwała na pewien czas ten sympatyczny zwyczaj ale dzisiaj święto to znów hucznie jest obchodzone.

W ostatnią niedzielę w Rzymie na Placu św. Piotra przygotowano również „Besanę” dla papieża, organizując pod oknami, w których zazwyczaj się ukazuje na Anioł Pański, kolorowy pochód. Czego tam nie było. Trzej Królowie pięknie wystrojono, wieżli dary uprządkie nie tak drogo-

cennie jak te sprzed wieków, ale za to słodkie i smaczne. Za nimi szedł oddział dawnego, rzymskiego wojska, grupa dzieci w regionalnych strojach, orkiestra dęta i sportowcy. Cały korowód zamykały trzy wesołe „Besany”, z miotłami i koszami pełnymi cukierków i pamiątkowych chodzących, które rozdawały przybyłej publiczności. Uroczystość ta podobna się Janowi Pawłowi II, który podziękował za miły mu upominek w postaci wesołej zabawy, a swoje krótkie przemówienie do zebranych zakończył słowami: „Niech żyje Besana”.

AGATA JAMROZIEWICZ

18 ofiar pożaru w saunie

TAIPEI (AFP). Pożar, który w niedzielę wieczorem wybuchł w saunie w stolicy Tajwanu, kosztował życie 18 osób. Policja usiłuje ustalić przyczynę wypadku. Przypuszcza się, że dokonano podpalenia, które było aktem zemsty.

W chwili wypadku w łazni „Niebiański smok”, usytuowanej na ósmym i dziewiątym piętrze wysokiego budynku, przebywało około 200 osób. Większość z nich udało się opuścić miejsce tragedii. Zginęło 18 osób. Stwierdzono, że wyjście bezpieczeństwa było zamknięte. W Taipei działa 181 saun, z czego 133 funkcjonują bezprawnie, bez wymaganych zezwoleń.

Przedsiębiorstwo Import-Eksport „LACHY”

Nowy Sącz, ul. Kunegundy 34

OFERUJE DO SPRZEDAŻY po cenach konkurencyjnych:

- ☐ telewizory kolorowe
- ☐ odtwarzacze
- ☐ anteny satelitarne
- ☐ dywany belgijskie

W trzeciej dekadzie stycznia po absolutnie konkurencyjnych cenach: odzież, sprzęt elektroniczny (radia, magnetofony, miniwieże).

U NAS NAJTANIEJ! Kunegundy 34, Nowy Sącz

z-0161

Z głębokim bólem zawiadamiamy, że dnia 3 stycznia 1991 roku po krótkiej chorobie zmarła w wieku 86 lat opatrzona św. Sakramentami nasza najukochańsza Siostra i Cioćca

ś. t. p.

JADWIGA BARBARA HOFFMANN

Odprowadzenie Zmarłej na miejsce wiecznego spoczynku nastąpi w środę 9 stycznia o godz. 14 z kaplicy na cmentarzu komunalnym w Krakowie-Batowicach.

Pogrzeźni w smutku i żałobie

SIOSTRA, SIOSTRZENYCI I RODZINA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 1 stycznia 1991 roku zmarł

inż. MIECZYSLAW ARASZKIEWICZ

nasz serdeczny Przyjaciel,

Pogrzeźni odbędzie się w środę 9 stycznia o godz. 9.30 na cmentarzu w Grębówku.

Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy współczucia.

GRONO PRZYJACIÓŁ

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 4 stycznia 1991 roku zmarł opatrzony św. Sakramentami, w 94. roku życia

ś. t. p.

inż. JAN SKALSKI

długoletni i zasłużony dyrektor i nauczyciel szkół rolniczych, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Za Pracę Społeczną dla m. Krakowa oraz innymi odznaczeniami.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w środę 9 stycznia 1991 roku o godz. 12.30 w kaplicy na cmentarzu Rakowickim, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłego do rodzinnego grobowca.

Pogrzeźni w smutku

BRATANKOWIE, SIOSTRZENICA I RODZINA

To co najdroższe
zabrałeś nam Boże

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 4.01.1991 r. opatrzona św. Sakramentami, odeszła od nas na zawsze

ś. t. p.

KRYSTYNA HAUSNER

nasza najukochańsza Zona, Mamusia, Teściowa, Babcia i Synowa.

Msza św. żałobna zostanie odprawiona w kaplicy na cmentarzu Salwatorskim we wtorek 8 stycznia o godz. 13, po czym nastąpi odprowadzenie Zmarłej na miejsce wiecznego spoczynku.

Pogrzeźni w głębokim bólu i smutku

MAŻ, CÓRKA, ZIĘĆ, WNUCZEK,
TEŚCIOWA I RODZINA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 4 stycznia 1991 r. odszedł od nas na zawsze

lek. med. KAROL REIFLAND

Były długoletni dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych w Krakowie.

Pozostawił po sobie pamięć wspańiałego, pełnego życzliwości, szlachetności i dobroci Człowieka, znanego i cenionego lekarza, zawsze gotowego do bezinteresownej pomocy bliźniemu, Przyjaciela i powiernika młodzieży studenckiej.

Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi oraz wieloma odznaczeniami państwowymi, resortowymi i społecznymi Krakowa — miasta, w którym się urodził, był zawsze związany zawodowo, w którym całe życie służył społeczności akademickiej.

Pogrzeźni odbędzie się w czwartek 10 stycznia, o godz. 12.30 na cmentarzu Rakowickim.

Na zawsze pozostanie w naszej pamięci jako Człowiek wielkiego serca.

Najbliższym Zmarłego składamy wyrazy głębokiego współczucia.

Dyrekcja i pracownicy
ZOZ dla Szkół Wyższych w Krakowie

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 5 stycznia br. zmarł nasz Kolega

inż. ARTUR MUNK

długoletni zasłużony Kierownik Pracowni, odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, serdeczny Kolega i Przyjaciel.

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w środę 9 stycznia o godz. 13.00 w kościele parafialnym w Żywcu.

Zonie i Rodzinie Zmarłego wyrazy serdecznego współczucia składa

Dyrekcja, Rada Pracownicza,
organizacje związkowe
Biura Projektów „Bipronaft” w Krakowie
oraz koleżanki i koledzy

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 25 grudnia 1990 roku w Toronto zmarła nasza najukochańsza Mamusia i Babcia

ś. t. p.

JANINA DEBOWSKA

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w Kaplicy na cmentarzu Salwatorskim w środę 9 stycznia o godz. 14.45.

Pozostali w głębokim żalu

CÓRKA, SYN, ZIĘĆ, WNUCZKA I RODZINA

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 1 stycznia 1991 r. zmarła

FRANCISZKA MINOR

wieloletnia naczelnia pielęgniarka Zespołu Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej.

Rodzinie Zmarłej wyrazy głębokiego współczucia składają

Dyrekcja, personel pielęgniarski oraz współpracownicy

Kto i za ile uczy religii?

(Inf. wł.) Od 1. stycznia siostry zakonne i osoby świeckie uczące religii w szkołach zaczęły otrzymywać pensje, płacone z budżetu państwa. Zarabiają oni według tych samych stawek co pozostali nauczyciele. Pelen etat (w skład którego wchodzi między innymi obowiązek prowadzenia 18 godzin lekcyjnych tygodniowo) dla osoby z wyższym wykształceniem i przygotowaniem pedagogicznym wynosi 864 tys. zł. Dla nauczyciela tylko z maturą (choć, jak nam powiedziano w Kuratorium, takie sytuacje powinny zdarzać się wyjątkowo) pensja wynosi 480 tys. zł.

Olbrymią trudność sprawia weryfikacja wykształcenia, jak przełożyć na „język cywilny” ukończenie np. Salezjańskiego Studium Kanonicznego. Na całe

szczęście, jest dodatek do instrukcji wprowadzającej religię do szkół, klasyfikujący wykształcenie teologiczne i dający jego cywilny odpowiednik. Zróżnicowanie wśród osób prowadzących religię w szkołach jest ogromne. W Diecezji Kieleckiej, jest to północna część województwa krakowskiego, wiele osób ma skończony, tylko kurs wakacyjny. Wiele ma skończony tylko kurs... tygodniowy i na bieżąco bierze udział w zajęciach rozszerzających wiedzę religijną. Obok takich nauczycieli jest wielu z wyższym wykształceniem teologicznym.

W województwie krakowskim uczy religii 170 siostr zakonnych i 51 osób świeckich. Oprócz nich religii uczy także, nie pobierając pensji ze szkół, 363 księży diecezjalnych i 107 zakonnych. (wal)

Sprzedam WYCIĄG NARCIARSKI z działką i uzbrojeniem działki (energia elektryczna, gaz, woda). Długość 600 mb. — w Powroźniku.

Wiadomość: Potoniec Ryszard, Powroźnik 54, tel. 16-51. z-0163

Z powodu śmierci lekarza
ADAMA
SZAFLARSKIEGO

wyrazy głębokiego współczucia dla Rodziny składam
Kierownictwo i pracownicy
Przychodni nr 5 ZOZ nr 1

NAPRAWA pieców gazowych. Usługi wod.-kan.-gaz. Tel. 48-15-77, wewn. 350. C-036

SPÓŁKA organizuje eksternistyczny kurs prawa jazdy kategorii B. Tel. 43-23-38. D-064

ZAKŁAD branży motoryzacyjnej — przyjmie pracownika. Kraków, ul. Cegielińska 33. D-067

SPRZEDAM Stara 200. Kraków, ul. Wojnicka 8. D-071

DACIA — nowa — sprzedam. — Ul. Mała Góra 65, godz. 8-16. D-073

SEKRETARKA zatrudni prywatna Firma. Mille widziana znajomości języków obcych. Kraków, tel. 32-94-02. g-82

FIRMA wynajmie magazyn o pow. 500 m² (teren Krakowa lub okolic). Oferty 670 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

FIRMA „Dynamic” Kraków, ul. Krakuska 8, tel. 55-27-53 — prowadzi hurtową sprzedaż butów produkcyjnych firm niemieckich — tj. obuwie dziecięce, młodzieżowe, damskie i męskie na każdy sezon. Ceny butów już od 50.000 zł. Magazyn, ul. Fredry 12/14. g-779

FRANCUSKI — średniozaawansowani i zaawansowani, lekcje, korepetycje. Tel. 12-70-40, (9-12). g-438

STOŁ bilardowy, 2500 dolarów — sprzedam. Oferty 511 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAM — blachę trapezową. — 76-10-34. g-564

126 P, grudzień 1990 — sprzedam. — Tel. 22-99-03, (12-16). g-590

ZATRUDNIĘ dobrego kucharza — Bar „U Romana”, ul. Akademicka. g-596

ROZPOCZĘTA budowę dużej haczendy w stylu hiszpańskim w okolicach kościoła w Borku Pańskim — sprzedam. — Oferty 727 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

PIANINO, TVC — Helios — sprzedam. 47-29-35, (17-21). g-732

NAPRAWA, przetranszowanie — radio, video, TV, komputer, telefon — wejścia i wyjścia monitorowe — wykonuje Fart — Stradom 27. — Tel. 22-05-93, (11-19). g-742

REKLAMY, szyldy — podświetlane nowoczesnie — wykonuje. 66-00-83, wewn. 270. g-743

POSIADEM lokal — warsztat 100 m², wolnostojący, woda, ścieki, c.o., samochód osobowy — oczekuje propozycji. Tel. 44-84-77. g-851

POSZUKUJEMY dziewczyn — wiek 18-25 lat, chętnych do pracy za granicą. Tel. grzeźnościowy 11-67-33. g-854

DOM w stanie surowym przy ul. Zakamyczce — sprzedam. Tel. 21-32-33, wieczorem. g-857

USŁUGI Inst.-sanitarne — chowanie rur, remonty, przeróbki. Tel. 37-40-13. g-859

Ogłoszenia Ekspresowe

20 m² kiosk z lokalizacją — sprzedam. — Oferty 863 „Prasa” Kraków, Wiślna 2. g-864

ZATRUDNIĘ dwie Panie do wypozyczenia kasety. Tel. 66-32-68. g-864

SPRZEDAM automatyczny aparat zgłoszeniowy, (sekretny). — Tel. 37-62-61 — wieczorem. g-782

125 P — silnik, skrzynia biegów — gwarancja, przyniesiona karoseria — sprzedam. Tel. 21-40-70. g-784

TANIO, solidnie — lakierownictwo pojazdowe. — Za Skłodem 4, 22-20-11, wewn. 310. g-792

BETONIARKE 100 l — kupię. Tel. 34-25-27 — wieczorem. g-793

PRB i PP „BUDMAX” zatrudni na bardzo korzystnych warunkach placowych głównego księgowego. Zgłoszenia: Kraków — Nowa Huta, os. Szkolne 19A, obok Technikum Budowlanego, tel. 43-09-12. K-50

TARCICE dębowa 4-letnia, grubości 50 do 70 mm, ilość 50 m³, blachę cynkową — sprzedam. Tel. 11-04-87. g-450

ZATRUDNIĘ na stałe, na korzystnych warunkach placowych spawaczy gazowych, monterów instalacji sanitarnych oraz robotników budowlanych. Tel. 56-29-98, wieczorem. g-863

ZATRUDNIĘ Panią do prowadzenia domu i opieki nad małymi dziećmi, z możliwością zamieszkania. Oferty 662 „Prasa” Kraków, Wiślna 2. g-596

SALON — Audio — Video zatrudni sprzedawcę. Tel. 22-20-11, wewn. 230 (18-20). g-705

WYCIĄG narciarski 200 m — sprzedam. Tel. 22-71-31. g-658

GARAŻ ogrzewany do wynajęcia — Dębinki — Oferty wraz z ceną 675 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

WYNAJME na 5 lat (czynsz z góry) piętro domu o pow. 140 m², na magazyn, 25 km od Krakowa w kierunku Olkusza przy trasie E-22. Oferty 626 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

STEENOWKI dwuigłowe, nóż krakowiacki — kupię. Tel. 12-05-77. g-755

MOZAIKE parkietowa, dwukolorowa, wykonywana wg technologii i wzorów austriackich, po cenach hurtowych — poleca wytwórnia — Azory, ul. Niska 8. g-768

SPRZEDAM spółkę. — Tel. 11-91-22, (10-15). g-763

POLONEZA do remontu lub na części — sprzedam. Tel. 11-91-22 w godz. 10-14. g-762

126 P, XII, 1987, karoseria XII. 1989, przebieg 18.000 km — sprzedam. — Niepołomice, tel. 194. g-768

MALOWANIE, tapetowanie. 55-48-20, (8-13). g-756

SPRZEDAM dom z działką w Wieliczce. Tel. grzeźnościowy 21-81-60 lub 21-66-02, wewn. 246 albo oferty 686 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAM produkcję filtrów powietrza. Tel. 76-22-17. g-684

SPRZEDAM Wartburga 1,3 Golia — nowego. — 55-08-60. g-683

MALOWANIE, tapetowanie. — Tel. 47-40-55. g-530

NYSA towarowo — osobowa, czas — telefon. — 43-15-88. g-576

KURS języka niemieckiego dla średniozaawansowanych, lektor zachodniemiecki. Fundacja „Primus Inter Pares”. Rynek Gł. 7/8 — tel. 22-13-55. g-697

ZATRUDNIĘ — ślusarza — spawacza, pomocnika ślusarza. — Kraków, ul. Cechowa 120. g-689

WSPÓLNIA z kotłownią i samochodem do dobrze prosperującej firmy z dużymi szansami rozwoju — poszukuje. Kraków 23, skr. poczt. 184. g-623

POMOC domową — również do dzieci — przyjmę. Tel. 12-52-05. g-638

SPRZEDAM — garaż „blaszak”. Tel. 66-02-38. g-636

SPRZEDAM — Stara A — 29 po remoncie, izoterma, silnik Leylanda 32, kabina nowa. Tel. 76-22-39. g-644

UKŁADANIE film, barmura. 47-31-54. g-448

SPRZEDAM używane: kanapę „Lalwa” i zamrażarkę 120 l. — Tel. 47-48-22. g-648

126 P — październik 1988, 25.000 km — sprzedam. Tel. 33-27-53. g-705

SPRZEDAM większą ilość drzewa dachowego, na pniu. — Wiadomość: Kraków, tel. 12-84-37. g-902

AKWIZYCJA w Europie Zachodniej, duże zarobki. Zebranie 11. 01, DK Kolejarski, ul. Filipa 6, godz. 18.15. g-798

SEAT Malaga 1,7 GLD, 1987, karoseria Model Yetta, bardzo ekonomiczny, stan idealny. 30.000 km — sprzedam. Tel. 47-09-97, po 17. g-901

WYNAJME i piętro na handel, blurocentrum oraz pomieszczenie na ciche rzemiosło. Tel. 37-57-90. g-395

ZATRUDNIĘ brygadę tynkarzy — fliziarzy lub tynkarza i fliziarza. Nowa Huta, os. Złotego Wieku 39/9. g-366

SPRZEDAM futro, kalfany brązowe, nowe — modne. 33-57-20, wieczorem. g-524

PRZYJME cukiernika i piekarzy, z długoletnim stażem pracy. Wiadomość: Skawina, ul. Willowa 8, tel. 76-21-25. g-725

FUTRO, srebrne lisy — sprzedam. — Tel. 11-36-99. g-726

PRZYJMIEMY specjalistów do montażu CB. „SET” Lubicz 25 A, godz. 10-15. g-613

NA rogu Świętokrzyskiej z Mazowiecką można korzystnie kupić kolorowe telewizory oraz video japońskie. Zapraszamy „Firma EX”. g-774

MECHANICZNE czyszczenie dywanów. Zakład — os. Na Stoku 51. — Informacje — 12-46-85. C-078

MIESZKANIE 49 m², I piętro, 130 m² boazerii — zamienię na większe 2-, 4-pokojowe — tel. 44-48-22. g-241

SPRZEDAM 20 a działki wraz z maszyną, blachę ocynkowaną, trapezową, katownik, słupki. Zuka — 1980. Tel. 48-27-27 lub 47-03-78. g-293

SPRZEDAM Skodę RTO samowydunkowa — tanio. 43-10-85. C-094

OPIEKUNKA do rocznego dziecka — planie potrzebna. Tel. 21-73-07. g-465

PIEKARZA ciastowego — przyjmę. Walek Wawelskiego 14. — Tel. 19. g-19

POSIADEM tokarkę uniwersalną. — Oczekuję propozycji. — Tel. 76-33-94, po 15. g-302

SLANG — kursy angielskiego. Kraków: 22-31-32 (3-17), Nowy Sącz: 238-10 (10-15), Tarnów: 21-71-15 (16-19). g-114

VIDEOFILMOWANIE. Tel. 33-29-92. g-49194

MONTAŻ boazerii. Tel. 66-81-81. g-48274

CENTRUM Badawczo Wdrożeniowe „MERCOMP”, ul. Radwicka 56 — zatrudni techników elektroniki. — Tel. 34-50-00, 34-51-00. g-48278

KUPIĘ tanio małe planino. 66-84-27. g-48296

MERCEDES 240 — 1979 — sprzedam. Tel. 37-32-62. g-48272

KIEROWCA z „Nysą” — poszukuje pracy. Nowa Huta, Oświecenia 19/26. g-48271

KUPIĘ

PRACA

POTRZEBNA samotna rencistka do opieki nad starszą osobą w zamian za mieszkanie. Tel. 55-41-15, po 18 g-48620

JUBILERA, kasjera walutowego, księgowego, radcę prawnego — zatrudni kantor, Pstrawskiego 25 g-48626

FIRMA „AKITA” przyjmie do pracy kobiety do retuszu oraz sprawdzania płytek drukowanych. Warunki pracy i płacy bardzo dobre. Kraków, ul. Gromadzka 71, tel. 55-72-00, 55-74-72 g-48927

ZATRUDNIĘ stolarzy. Bosacka 11/7, po godz. 18. g-48929

ENERGICZNY technik mechanik z prawem jazdy BCDE i paszportem, podejmie pracę. Oferty 48879 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

ZACHODNIOEUROPEJSKA Firma Marketingowa poszukuje operatywnych przedstawicieli. Tel. 47-41-93. g-48705

NAUKA

ANGIELSKI, amerykański. Tel. 21-03-59 g-48958

FIZYKA, matematyka — egzaminy wstępne. Tel. 21-03-59 g-48959

MATEMATYKA, fizyka — mgr Czarnik, 44-10-76 g-49158

UDZIELAM lekcji języka angielskiego. Tel. 37-32-58, (18-20). g-48936

MATRYMONIALNE

„DYSKRECJA” 32-020 Wieliczka, skrytka 73 g-48682

KUPNO

STYLOWE meble XVIII i XIX w. — kupię. Oferty 48697 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SZCZENIE cocker speniel nabędę. Tel. 11-99-36. g-48638

SPRZEDAŻ

JETTA VW, 1986, benzynowy wtrysk, wersja amerykańska — sprzedam. Gliwice 34-22-01 g-48493

126 p sprzedam. Tel. 12-59-12 g-48605

FIAT 125 p, 1977 — tania sprzedam. Tel. 12-08-82 g-48621

TELEWIZOR przenośny „Elektronika” C-401 M, opony 165 R 13 — 4 szt., i części do Fiata 125 p — tania sprzedam. Tel. 12-08-82 g-48622

TOYOTA Corolla-90 — sprzedam. Oferty 48630 „Prasa” Kraków, Wiślna 2

TANIO sprzedam Rubin 714 p. Tel. 34-20-37, po 16 g-48661

JAMNIKI długowłose, rodowodowe — sprzedam. Tel. 55-71-88 g-48599

VIDEOKAMERĘ „Hitachi” — sprzedam. 43-62-62. g-48940

SPRZEDAM Fiat 125 p. r. 1983. Tel. 37-04-54. g-48665

VW Bus diesel model 1984, 88.000 km, cena 9.850 DM. Gruszów Wielki 104 a, gm. Dąbrowa Tarnowska. ta-39241

VW Bus model 77, 50.000 km, cena 2.650 DM. Gruszów Wielki 104 a, gm. Dąbrowa Tarnowska. g-39241

SPRZEDAM atrakcyjną suknię ślubną. Tel. 44-25-31 g-48967

SPRZEDAM silnik Mercedes 200 D, do remontu. Tel. 47-22-63 g-49185

FREZARKE do metalu małą sprzedam. Tel. 44-30-94. g-49177

KIOSK ogólnospożywczy + stragan w centrum Nowej Huty sprzedam. Krzeszowice, tel. 210-90 wewn. 375. g-49176

ODTWARZACZ z gwarancją, kasety — sprzedam. Tel. 66-56-53. g-49169

SAMOCHOŃ Star 28, przystosowany na bufet lub sklep z pełnym wyposażeniem + odbiór Sanepidu — sprzedam. Oferty 49164 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SUKNIĘ ślubną sprzedam, 66-10-32, po 16. g-48980

126 p, 1981 — sprzedam. Tel. 22-30-28, (17-19). g-48975

NOWA elektryczna suszarka do bielizny sprzedam. Tel. 66-89-59. g-48947

NYSE, silnik Fiata do remontu — sprzedam. 12-40-33, wewn. 346. g-48938

WARTBURGA, 1982 rok — sprzedam. Czesław Bujas, Siepraw, Łysa Góra 2. g-48922

RAKOWICE, sprzedam 2 miejsca w grobowcu. Oferty 48912 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

KAWALKI skór licowych z RFN, różne kolory i wielkości — sprzedam. Tel. Podłęże 248. g-48893

LODÓWKI używane sprzedam, 66-57-93. g-48884

VOLVO 240 diesel — sprzedam. Tel. 66-92-86. g-48882

PRASY mimosiódrowe 35 t, 45 t z uchylnym stołem — sprzedam. Tel. 11-15-24. g-48859

SPRZEDAM urządzenia do produkcji napojów gazowanych 21-82-31. g-48809

SPRZEDAM 126 p — 33-67-22. g-48801

ZMYWARKĘ, pralkę, wagę, kawosaki — sprzedam 44-70-44. g-48799

GARAŻ ogrzewany odstąpię. Tel. 12-43-00. g-48786

ELEKTRON 380 D, Pal-Secam, używany — sprzedam. Tel. 21-96-01. g-48648

SPRZEDAM kiosk bez lokalizacji. Oferty 48259 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAM 126 p. 12-28-83. g-49255

SPRZEDAM nowe futro karakulowe czarne. Tel. 33-68-59. g-49244

SPRZEDAM „malucha” — odbiór Polmozyt. Tel. 213-813. g-49197

LOKALE

SPRZEDAM mieszkanie 38 m², Kurdwanów, ul. Witosa 35/65. g-48757

MALŻENSTWO z dzieckiem wynajmie mieszkanie. Tel. 47-45-95. g-48494

SAMOTNY mężczyzna poszukuje garsoniery lub kawalerki bez wygód. Oferty 48565 „Prasa” Kraków, Wiślna 2

ZAMIEŃ mieszkanie własnościowe M-2, 30 m², Poznań Jeżyce — na podobne w Nowym Sączu lub kupię. Oferty 156 „Prasa” Nowy Sącz, Narutowicza 6.

KUPIĘ lub wynajmę garsonierę w Krakowie. Oferty 49178 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

WYNAJMĘ suterenną do adaptacji na sklep. Przecznicza 18 Stycznia. Oferty 48999 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAM kiosk handlowy z lokalizacją, typu parasol z magazynem, pow. 28 m², cena 18 mln. zł. Oferty 48950 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

ZAMIEŃ mieszkanie spółdzielcze M-3 50 m², komfortowe z telefonem w Radomiu na podobne w Krakowie lub okolicy. Zofia Kolas, Radom, ul. Jagiellońska 2 m 17, tel. 45-93-15. g-48894

PODNAJMĘ 10 m² lokalu sklepowego — centrum. Oferty 48854 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

PILNIE poszukuję małego samodzielnego mieszkania. Oferty 48849 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

12 km od Krakowa posiadam pomieszczenie wolnostojące 130 m² (prąd, woda, gaz), możliwość rozbudowy. Kupię ciekawą technologię lub przystąpię do współpracy. Oferty 48833 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

POSZUKUJĘ lokalu w centrum. Tel. 22-09-79. g-48804

CENTRUM Krakowa lokal 100 m², suterenna, front do wynajęcia. Oferty 48803 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

DO wynajęcia lokal na warsztat lub ciche mieszkanie. Tel. 12-43-00.

POSZUKUJĘ pomieszczenia magazynowego o powierzchni 20 m² — Kraków lub okolice. Tel. 37-07-54, wieczorem. g-48764

POSZUKUJĘ garażu w okolicy ul. Lea. Tel. 37-07-54 wieczorem. g-48763

POSZUKUJĘ garażu na os. Widok. Tel. 37-07-54, wieczorem. g-48762

POSIADAM garaż 100 m² oczekuję propozycji. Tekl. 12-40-33, wewn. 349. g-48758

NOWY Bieżanów M-2 superkomfortowe, własnościowe. 36 m², parter zamienię na większe własnościowe lub niewłasnościowe. Tel. 37-91-26. g-48701

PIASKI Nowe — zamienię M-2, 34 m², superkomfortowe z telefonem, własnościowe na większe o tym samym standardzie. Najchętniej w tej samej dzielnicy. Warunki do uzgodnienia. Tel. 55-72-36, wieczorem. g-48687

WYNAJMĘ dom firmie polonijnej lub na biura, ewentualnie inne propozycje i współpracę. Oferty 49278 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

WYNAJMĘ pomieszczenie na magazyn pow. 20 m² lub 45 m². Kraków. Zbrojarzy 79. g-49237

NIERUCHOMOŚCI

DOM w stanie surowym, w Krakowie — sprzedam. Oferty 48592 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SPRZEDAM działkę warzywno-budowlaną 87 a, rozpoczęta budowa, Krowodrza Tonie. Wiadomość: al. Kijowska 31/68, wieczorem. g-48566

KANCELARIA prawna „Kralex” pośrednictwo, ul. Powiśle 7, tel. 21-61-43, (12-18). g-48675

DOM mieszkalny z działką 28 arów, k. Wieliczki (Ochmanów 36) — sprzedam. Wiadomość: Tarnów, ul. Reymonta 42/12. ta-39243

WILLE, częściowo do ukończenia — pilnie sprzedam. Oferty ta-39245 Dziennik Polski Tarnów, ul. Krakowska 12. ta-39245

NAJTAŃSZE pośrednictwo: domy, mieszkania, parcele, wycena „PROGRESS” Kraków, ul. Chopina 18, tel. 33-05-82, poniedziałek, środa, piątek 10-18, wtorek czwartek 10-14. g-48693

KUPIĘ działkę powyżej 1 ha, z możliwością postawienia zabudowań gospodarczych. Tel. 33-38-04. g-48964

JUGOWICE! działkę budowlaną uzbrojoną sprzedam. Oferty 49163 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SŁOMNIKI — pilnie, tania sprzedam działkę budowlaną, 37-15-89. g-49162

SPRZEDAM — centrum Bydgoszcz — dom, wolne mieszkanie 100 m² i Wejherowo — dom z ogrodem — wolne mieszkanie 40 m². Informacje: Kraków, tel. 21-52-31. g-49000

SPRZEDAM pół domu z ogrodem 7 arów w Bochni. Wiadomość Tychy, tel. 27-06-99. g-48987

DOM kupię, 11-04-18. g-48919

SPRZEDAM działkę budowlaną 48 a. Oferty 48802 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

LUBOMIERZ — duży dom całoroczny, obok wyciągu sprzedam. Oferty 48730 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

DOM dwurodzinny z lokalem usługowym o pow. 140 m² (powierzchnia mieszkalna 400 m²) — sprzedam. Oferty 48720 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

KUPIĘ dom do remontu. Tel. 44-83-59. g-48718

SPRZEDAM gospodarstwo 1 ha + dom k. Niepołomic. Dolewska, 34-630 Mszana Dolna, Orkana 44B. g-49221

SPRZEDAM gospodarstwo sadownicze 3-hektarowe, ogrodzone. Sad jabłoniowy, nowoczesne odcinanie, opakowanie, zmechanizowane, budynki mieszkalne i gospodarcze, ładnie położone nad Zalewem Czchowskim. Jan Pachociński, Będziszyn 10, 32-860 Czchów, woj. tarnowskie. g-49218

KAMIENICE lub część kupię. Oferty 49267 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

USŁUGI

TAPICERKA drzwi, zamki, zabezpieczenia — Marzyński, 44-62-95. g-48664

DOMOFONY, instalacje elektryczne. Zgłoszenia 17-20. Tel. 11-92-65. g-48816

GABINET dentystyczny — ul. Józefiłow 3 — naprawy protez. expres. g-48819

SPRAWDŹ ekonomiczność silnika! Regulacja silników, gaźników, analiza spalin 125, 126, Polonez, Łada, Auto-Serwice, ul. Krzywda 17c. g-48820

„TAURUS” — naprawy telewizorów kolorowych w domu Klienta. Tel. 44-32-39 (9-14). g-48866

MALOWANIE, tapetowanie. Tel. 12-78-63. g-48905

AMERYKAŃSKI system video-list, uroczystości. 11-61-97. g-48913

UKŁADANIE, cyklinowanie. 47-37-15. g-49183

MALOWANIE, tapetowanie, krótkie terminy. Tel. 37-91-25. g-49184

NAPRAWA TV czarno-białych u klienta. Zgłoszenia tel. 66-33-96, po 16. g-49174

USŁUGI wod-kan, gaz, c.o. Al. Pokoju 28/102, tel. grzechn. 11-16-68. g-49151

WSZELKIE usługi mieszkaniowe — „Sezam”, Tel. 21-99-56. g-48994

ZAMKI, tapicerka, okapy — „Sezam”, tel. 21-99-56. g-48993

UKŁADANIE boazerii, wykonywanie pawlaczy, szaf. Tel. 12-15-36 (16-20). g-48948

BECIKI niemowlęce poleca Pracownia Tapicarska Stanisław Furmanik, Garcarska 2. g-48754

P.W., „Zempol” wykonuje usługi: — instalacje sanitarne, gazowe — c.o., montaż konstrukcji w domkach jednorodzinnych — przedsięwzięciach. Tel. 47-17-27. g-48728

EKSPRESOWE malowanie, tapetowanie, sprzątanie wnętrz. Tel. 66-00-88, wewn. 203. g-48722

AMIGA — rozszerzanie pamięci, naprawy mikrokomputerów poleca ELBOX — Service, tel. 22-36-39. g-49229

PRZYJMIEMY zlecenia na betonowanie, zbrojenie, roboty ziemne. Posiadamy własne szalunki. Tel. 43-74-01. g-49212

WYKONAMY kraty, ogrodzenia, usługi spawalniczo — ślusarskie. 43-10-81. g-49209

ZAKŁAD instalacyjny przyjmie zlecenia na remonty i wykonawstwo instalacji sanitarnych, gazowych i centralnego ogrzewania. Szybkie terminy, fachowość, rachunki i gwarancja. Tel. 66-79-86. g-49254

CZYSZCZENIE WAP-em tania. 48-15-77, wewn. 239. g-49230

INSTALACJE, pomiary elektryczne — Jurkowski, tel. 37-89-71. g-49222

VIDEOFILMOWANIE. 21-76-54. g-49282

RÓŻNE

SKRZYPEK zagra na ślubie. Tel. 21-25-55. g-48627

KANCELARIA Prawna „Kralex” — obsługa podmiotów gospodarczych, zakładanie spółek, ul. Powiśle 7, tel. 21-61-43, (12-18). g-48676

POSIADAM samochód osobowy z przyczepą. Oczekuję propozycji. 56-40-52. g-48957

ORKIESTRA — wesela. 21-51-36. g-48914

ROZLICZENIA finansowo-księgowe, prowadzenie ksiąg przychodów i rozchodów, oraz poradnictwo prawne dla zakładów przemysłowych i innych jednostek gospodarczych oferuje biuro. Oferty 48935 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

POSIADAM gotówkę — oczekuję propozycji. Oferty 48844 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

JEST możliwość produkcji części w Polsce na potrzeby zakładów w USA, w dziedzinie odlewów i obróbki, obróbki precyzyjnej, budowy narzędzi do wtryskarek, budowy narzędzi. Oferty z dokładnym opisem maszyn z zakładu kierować 48838 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

HURTOWNIA przyjmie do sprzedaży towary zagraniczne i krajowe. Oferty 48773 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

POSIADAM duży samochód osobowy, oraz gotówkę. Oczekuję propozycji. Oferty 48688 „Prasa” Kraków, Wiślna 2.

SZWEDZKI, WŁOSKI

ORAZ

NIEMIECKI, FRANCUSKI, ANGIELSKI

Kursy I i II stopnia.

ZGŁOSZENIA w godz. 14—18, ul. Wrzesińska 5, II p., tel. 21-18-19.

„PÓLNOC-POŁUDNIE”

BIURO USŁUG LINGWISTYCZNYCH.

g-45968

Sklep „BOLSTER”

Kraków, ul. Karmelicka 13

oferuje najtańsze i najlepsze:

- ▲ pralki
- ▲ pralko-suszarki
- ▲ chłodziarki-zamrażarki
- ▲ zmywarki do naczyń (kooprodukcja B.S.B., Philips, Bosh)
- ORAZ
- ▲ meble, wikliny, futrzaki, ceramika itp.

CZYNNE W GODZ. 10—18, SOBOTY 9—14.

ASTRUM

Biuro Turystyki

- ▲ 6-tygodniowe kursy języka angielskiego w Londynie
- ▲ 7-dniowe turnusy narciarskie w Tatrach Słowackich — Wielka Łomnica
- kwatery prywatne, dojazd własny, ekwiwalent za wyżywienie i wyłogi
- ▲ przejazdy autokarowe do RFN

Kraków, ul. Szlak 65, tel. 22-51-44 wewn. 255 i 391. 217/J

CO SOBOTE

do ISTAMBUŁU

i wycieczki autokarowe do SYRII

Krowoderska 11, tel. 22-67-81 g-169

PRACOWNIA PROJEKTOWA

„ARCHECO”

wykonuje

PRACE PROJEKTOWE

Witkowski, ul. Zabia 34 a, tel. 55-29-48. g-232

Firma „ES”

poleca

hurtową sprzedaż

pieczywa i nabiału

Zamówienia i informacje: tel. 21-82-31. Ceny konkurencyjne. g-48908

Solidny

W dziesiątą zawsze bolesną rocznicę śmierci naszej ukochanej Córki

śp. MARYSI SMORAWIŃSKIEJ

absolwentki filologii angielskiej UJ

za spokój Jej duszy odprowadzona zostanie msza św. w czwartek 10 stycznia 1991 r. o godzinie 20 w kościele OO. Misjonarzy przy ul. J. Lea, o czym zawiadamiają Wszystkich życzliwych Jej pamięci

RODZICE, SIOSTRY I WUJ

OBRONY PRAC DOKTORSKICH

W dniu 18 stycznia br. o godz. 12 w sali nr 48, paw. A-3 Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, al. Mickiewicza 30, odbędzie się PUBLICZNA OBRONA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ mgr inż. ELŻBIETY ROSZCZYŃSKIEJ nt.: „Wpływ dodatków modyfikujących i trzemu, tantalu i hafnu na żaroodporność wybranych materiałów powłokowych typu MCraI” (do wglądu w Czytelnicy Biblioteki Głównej AGH, al. Mickiewicza 30).

Promotor: doc. dr hab. inż. MAREK DANIELEWSKI.

K-51

W dniu 17 stycznia 1991 roku, o godz. 11 na Wydziale Ekonomiki Obrótu Akademii Ekonomicznej w Krakowie, ul. Rakowicka 27 (Sala Senacka), odbędzie się PUBLICZNA OBRONA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ mgr DAHMANI ATMANE nt.: „Analyse du développement de l'éducation et du développement socio - économique des pays Magrebins” (do wglądu w Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w Krakowie).

Promotor: doc. dr hab. MICHAŁ WOŹNIAK — Akademia Ekonomiczna w Krakowie.

K-68

SPÓŁKA

zatrudni

dyrektora-menedżera

— do zorganizowania, prowadzenia, nowo powstającej hurtowni i sklepów branży spożywczej w centrum Krakowa.

Wynagrodzenie bardzo wysokie + prowizja od obrotu. Oferty 156 „Prasa” Kraków, Wielopole 1.

PRZEDSIĘBIORSTWO

PRYWATNE

„PREBUD-GEO”

wykonuje

- adaptacje
- remonty
- budowy
- prace geodezyjne

Tel. 66-55-88

wewn. 53-96, godz. 10-13
12-28-79, po 20

D-2441

Hurtownia „GALA”

poleca

- obuwie
- odzież skórzana
- konfekcje

Kraków

ul. Podmiejska 14
tel. 11-59-91

„MEBROLEX”

oferuje do sprzedaży

po cenach hurtowych:

- części zamienne do ciągników
- komplety naprawcze do SW-680
- ogumienie
- akumulatory do samochodów ciężarowych

Tel. 66-25-22, wewn. 295.

Magazyn, ul. Przewóz 21.

- Odzież zachodnia używana
- orzeszki ziemne

sprzedaż hurtowa

FORMOSA LTD

Kraków, ul. Zawila 57, tel. 66-10-11, wewn. 204 (biuro)
ul. Skońska 22, tel. 66-81-50 (magazyn)

ZAPRASZAMY!

FIRMA HANDLOWA

zatrudni

na bardzo dobrych warunkach

dyrektora

— dynamiczny, doświadczenie w handlu i w prowadzeniu firmy, pożądana znajomość języka zachodniego

zaopatrzeniowców

— w branżach: odzież dziecięca i zabawki, odzież męska, sprzęt gospodarstwa domowego, wymagane duże doświadczenie i kontakty oraz znajomość języka angielskiego (ew. niemieckiego) oraz duża dyspozycyjność.

Pisemne oferty wraz z życiorysem i referencjami prosimy kierować pod adresem: Rynek Gł. 30/12, osobiście w godz. 9-15 lub pocztą.

g-49235

PRACA

FIRMA „Beem” poszukuje krawców. Tel. 12-40-34, wewn. 187.
NOWOCZESNA szwalnia zatrudni krawców. Tel. 34-15-87.

NAUKA

MATEMATYKA — mgr Sisko — tel. 33-98-08, g-49133
LEKCJE angielskiego dla dzieci — młodzieży. Tel. 22-00-79.
MAGISTER filologii szwedzkiej udzieli lekcji języka szwedzkiego. Tel. 22-90-08, g-47238
MATEMATYKA — tel. 21-58-53.

KUPNO

TELEFON na Oficerskim — kupię. Tel. 44-42-38, g-48459

SPRZEDAŻ

NAJTAŃSZĄ dachówkę kanadyjską poleca „Marcus”, — Kraków, tel. 66-69-25, 56-38-82.
PASSAT diesel 1982, Opel Rekord diesel 1986, Tachów, tel. 65-32, ta-39233
SPRZEDAŻ rowerów — 37-92-34.

FELGI z oponami zimowymi 4 szt do Volvo 344 — sprzedam. (1 min). Oferty 98793 „Prasa” Kraków, Wielopole 1.

KOŻE kotną — sprzedam, Słupaw — Zarusinski Lutek.

TARCIE dębowa — tanio sprzedam. Tel. 56-62-42.

SPRZEDAM Ładę Niwa, r. 1989. Tel. 12-23-35, 21-45-95.

FSO 1500, 84 r., telewizor kolorowy radziecki z japońskim kineskopem — sprzedam. Tel. 78-19-70, wieczorem.

LOKALE

PRYWATNA firma poszukuje na terenie Nowej Huty lokal 150-200 m², na działalność produkcyjną — usługową. Tel. 55-37-23.

MIESZKANIA, nieruchomości — pośrednictwo mgr Koszek, Lea 3, poniedziałki, środy 10-17.

POSZUKUJEMY do wynajęcia mieszkań „SET”, tel. 21-07-33, 10-16.

KUPIMY mieszkanie. „Set” — tel. 21-07-33, (10-16), g-47708

DWUPOKOJOWE na większe. — 37-92-34, g-49145

DOMUS poszukuje mieszkań do wynajęcia. Tel. 22-89-41.

POSREDNICTWO — wynajmowanie. 48-51-93, g-215

NOWY Ford Scorpio 2.5 TD, zamienie na lokal handlowy lub mieszkalny z telefonem, w centrum Krakowa albo Zakopano. Oferty 283 „Prasa” Kraków, Wiśna 2.

MIESZKANIA, domy — sprzedaż wynajmowanie. Słowackiego 58, tel. 33-22-67, g-783

FIRMA poszukuje lokalu handlowego, wysoki czynsz, platny miesięcznie. Tel. 21-59-54, D-019

LOKAL na sklep mięsny kupię lub wynajmę. Tel. 34-15-87 (8-15 i 22-16-03 (20-22)).

NIERUCHOMOŚCI

KUPIĘ dom lub duże mieszkanie w Krakowie. Oferty 46963 „Prasa” Kraków, Wiśna 2.

KUPNO sprzedaż mieszkań DOMUS, tel. 22-89-41.

POSREDNICTWO — kupno, sprzedaż. Rynek Główny 33, tel. 21-12-90.

NAJTAŃSZĄ prowizja! Pośrednictwo przy kupnie, sprzedaży nieruchomości, mieszkań — B. Klusiewicz, ul. Lea 11 B/12, — wtorek, piątek. (12-18), g-48725

FIRMA oferuje państwu usługi — pośrednictwo: kupno — sprzedaż, domy, mieszkania, parcele, domki rekreacyjne. Tel. 66-94-38.

KUPIĘ działkę powyżej 1 ha — z możliwością postawienia zabudowań gospodarczych. — Tel. 33-30-04.

POSREDNICTWO — Stronczak, Słowackiego 58. Tel. 33-22-67, g-782

STAN surowy w Korabnikach — sprzedaż pośrednictwo Stradom 5.

ZGUBY

UWAGA! 4 stycznia na os. Prokocim zaginął czarny pudel „Apasz” (długa, gęsta sierść, może kuleć na prawą przednią łapę). Za odprowadzenie — nagroda. Teligi 13/16, tel. 22-75-88 w. 110.

„BAJTEK”

KOMPUTERY

Najtańsze komputery i oprogramowania w sklepie firmowym „Bajtek”, Pstrowskiego 9

tel. 56-54-52

USŁUGI

SONY KOLOR Wideofilmowanie — 55-83-82

„RIMEX” — montaż alarmów mieszkaniowych, videodomofonów. Autoryzacja. Tel. 33-76-44.

ZABEZPIECZANIE wyciszanie drzwi — „Tempo”, 22-54-30

MAŁOWANIE, tapetowanie tynkowanie, lastriko 44-42-08, 44-60-45.

BOAZERIA z montażem. 44-42-08, 44-60-45, g-47715

MASZ do wynajęcia lub potrzebujesz — magazyny, samochody. — „Szansa” pomoże. 37-89-49, wewn. 26, (8-12), g-48505

WIDEOFILMOWANIE. ANKO 55-01-52.

CYKLINOWANIE, — 12-38-58.

OBNIŻKA CEN

telewizorów

kolorowych

prod. polskiej

U NAS TANIEJ

o 300.000-600.000 zł

Tel. 47-39-93

„VIDEOKING” — wideofilmowanie 11-77-92, D-2396

„SERVICODER” — przestrajanie OTVC, sprzętu video na PAL/SECAM gwarancja. Zakład elektroniki ul. Wysłouchów 32, tel. 56-20-92, D-2392

INSEKTUM dezynsekcja. Tel. Kraków 44-95-33, Tarnów 21-09-78, g-48866

STUDIO VIDEO M-5 - filmowanie kamery. Tel. 11-55-28, g-48613

TELEGAZETA - montaż w domu Klienta. Gwarancja, polskie litery. Tel. 12-88-78, g-48498

POMOC drogowa całodobowa. 37 19 80, 66-80-27, g-48770

ZALUŻE kolorowe, aluminiowe montuję 22-12-04, do 20, g-48795

ANTENY! Zbiornice, satelitarne montaż. Tel. 47 27-41, g-47229

ZAKŁAD usług elektronicznych instaluje systemy alarmowe. Tel. 34 12-77, g-47693

ANTENY — montaż, naprawa. Tel. 33-72 70, g-47434

VIDEOBAJT przestrajanie telewizorów na system Secam/Pal w domu Klienta. 22 15 84, (9-14), g-47863

VIDEO „SOUVENIR” rejestracje uroczystości 47 34-90, g-47916

DYWAN TEXTIL czyszczenie dywanów, tapicerki agregatem WAP Kubik 37-58 65, g-48883

SLUBY limuzyna 6-osobowa. 33-67-22.

PRODUKCJA drzwi harmonijkowych drewnianych informacja. Tel. 55-17-90.

330 000 MONTAŻ drzwi harmonijkowych drewnianych. — Tel. 55-17-90, (8-16), g-98856

ZABEZPIECZENIE drzwi przed włamaniem, tapicerowanie drzwi, montaż zamków, drzwi harmonijkowych, poleca Ilinski, ul. Długa 65 — tel. 55-64-54 (prowadzimy również sprzedaż), D-2377

PILNIE KUPIĘ

lokal sklepowy

w dobrym punkcie handlowym

Tel. 12-36-35, g-36

EFEKTOWNE oświetlenie wystaw sklepowych wykonuje na zamówienie Pracownia Elektroniczna. Zgłoszenia: tel. 12-79-74 (15-17), g-47865

EKSPRESOWY montaż zamków, drzwi harmonijkowych — poleca FORD, tel. 37-99-81, g-49123

EKSPRESOWO zabezpieczy drzwi przed włamaniem z komfortowym obiciem, montaż zamków, drzwi harmonijkowych „ROMEX” KZU Renowacja tel. 56-02-78, 37-59-07 ul. Warneńczyka 7. Prowadzimy również sprzedaż oraz komis RTV.

DEZYNSEKCJA, deratyzacja tel. 55-75-52, Sułkowice, tel. 325-27.

MAŁOWANIE, tapetowanie. Tel. 34-24-07, g-49064

DYWANWAP — tapicerkę czyszczenie. Tel. 37-17-84, czwartek — piątek.

UKŁADANIE, cyklonowanie tel. 12-30-28, D-007

„TAURUS” — naprawy telewizorów kolorowych w domu Klienta. Tel. 44-32-39 (9-14), g-46675

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki, 22-83-93, g-41893

WIDEOFILMOWANIE. 47-22-45.

WIDEOFILMOWANIE. 37-15-73.

DYWANWAP — tapicerka, szyczenie. 37-17-84, g-43017

SECAM/PAL — przestrajanie telewizorów kolorowych w domu Klienta. 44-73-68 (9-15), g-43096

EKSPRESOWE wywoływanie filmów na papierach zachodnich poleca firma „Oto” Kraków, ul. Kamieńska 36. Niska cena, wysoka jakość. g-41158

VIDEO „Souvenir” — rejestracje uroczystości. Tel. 47-34-90, g-43056

MONTAŻ atestowanych haków holowniczych. Wola Duchacka Macełowska 9. OKAZJA! z tym wyścikiem w styczniu 10 proc. rabatu.

WIDEOFILMOWANIE. Tel. 47-36-35.

ZŁOM brązu, miedzi, mosiądzu, aluminium, kupię. Ceny konkurencyjne, ul. Lotnicza 3. Tel. 11-59-79, g-43096

UKŁADANIE, cyklonowanie. Tel. 48-13-27, g-47060

ZABEZPIECZANIE, tapicerowanie drzwi — „Seyfo” — 33-96-32 226/J

STUDIO VIDEO — filmowanie kamery. Tel. 11-55-28, C-089

COMMODORE — service, Kraków, Wadowicka 3/414, tel. 66-25-22 wewn. 286, g-48736

FLIZOWANIE 55-90-79 (9-10), g-48748

USŁUGI tapicerskie, ul. Kosociłki 28, tel. 44-59-92, wieczorem. g-48841

DOMOFONY instaluje „ELTRAC” tel. 55-06-45, D-2393

OKAPY, tapicerki, zamki, domofony 44-42-08, 44-60-45.

ZALUŻE srebrzyste, kolorowe. Tel. 37-58-16, gk-96

CYKLINOWANIE, lakierowanie. Tel. 55-49-87.

ZALUŻE przeciwloneczne. Telefon 21-65-51, g-532

RENOWACJA tapicerki meblowej. Tel. 12-29-08.

DYWAN-WAP — tapicerka, czyszczenie. Tel. 37-17-84.

NIEMCY — regularne przejazdy luksusowym autokarem marki „NEOPLAN”, bar, lodówka, WC. 30 proc. zniżki dla młodzieży i studentów. Glessen, Frankfurt, Mannheim, Karlsruhe, Stuttgart. POLENREISEN, Kraków, ul. Batorego 2, tel. 34-28-77 (10-17), lub 32-87-47 wieczorem.

FLIZOWANIE tel. 56-37-47, D-2440

TANIO i solidnie! Montaż zamków, przeróbki okien. Tel. grzechem. 44-98-94, g-48603

NAPRAWA telewizorów, 34-07-58.

UKŁADANIE parkietów, 44-60-48, 44-51-43, g-48814

EKSPRESOWY — montaż zamków, drzwi harmonijkowych — poleca FORD, tel. 37-99-81, g-49240

TRANSPORT samochodem ciężarowym do i z RFN oraz po całym kraju. Tel. 82-10-90, wewn. 500, g-07

„BOSACKA 7” przestrajanie telewizorów na Pal-SECAM u Klienta. Przestrajanie fonii, tel. 21-23-35.

Wykonuję instalacje wod.-kan.-gaz.-co. szybko, solidnie

Tel. 43-20-96

MIĘSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ

w Rabce, ul. Kilińskiego 46b

wydzierżawi

na bardzo korzystnych warunkach

zespół 4 szklarni

o powierzchni 1000 m²

Bliższych informacji udzieli Dyrekcja Przedsiębiorstwa przy ul. Kilińskiego 46b, Rabka, tel. 773-95.

K-15

OGŁOSZENIA EKSPRESOWE

Firma budowlana

gwarantując bardzo dobrą jakość,

wykonuje

ROBOTY BLACHARSKIE, DEKARSKIE

ORAZ

KONSERWACJE POKRYĆ DACHOWYCH

Tel. 22-20-39, 21-67-10, g-381

HURTOWNIA

pilnie kupi

LUB WYDZIERŻAWI

MAGAZYN, PARCELE, NIEUŻYTKI

w Krakowie lub okolicy

ORAZ

DUŻE POMIESZCZENIA SKLEPOWE

w ścisłym centrum Krakowa.

WIADOMOŚĆ: tel. 21-67-10 lub oferty 382 „Prasa”, Kraków, Wiśna 2.

g-3

KRONIKA KRAKOWSKA

„Krakus” pierwszy dokonał podziału

Spółdzielnie mieszkaniowe „pączkują” - czynsze rosną

Wojewódzki Związek Spółdzielni Mieszkaniowych od kilku miesięcy jest w likwidacji. Nikt już więc nie nadzoruje i nie koordynuje działalności blisko 60 różnych kooperatyw mieszkaniowych, których część stanowią giganty jak „Hutnik” czy „Wspólnota”, ale większość to małe spółdzielnie bez szans na prowadzenie jakichkolwiek inwestycji.

Nie znaczy to, że w krakowskich spółdzielniach mieszkaniowych trwa błogi spokój. Wręcz przeciwnie, gorączka reorganizacji i chęć podziału dużych spółdzielni na małe, przybrała ostatnio na sile, gdyż ci, którzy dokonają obecnie formalnych czynności wydzielenia i usamodzielnienia się, nie będą musieli płacić olbrzymiego haraczu (12 proc.) od wartości dzielonego majątku.

„KRAKUS” jest pierwszą spółdzielnią w Krakowie, która już 6 czerwca ub. r. podzieliła się na 5 samodzielnych jednostek według schematu osiedlowego: Łobzów, XXX-Lecia, Prądnik Biały Zachód, Prądnik Biały Wschód i „Krakus” z os. Azory oraz z listą 1900 członków oczekujących na mieszkanie.

Jak nam powiedział likwidator WZSM mec. Zbigniew Adamczyk — po kilku miesiącach działalności już wiadomo, że w wyniku reorganizacji czynsze wzrosły w granicach 20 proc. Lokatorów nie przybyło, natomiast 4-krotnie wzrosła liczba przesów, wiceprezesów, głównych księgowych... Przedtem był jeden zarząd, teraz każda spółdzielnia ma swój oddzielny.

„HUTNIK” — największa w Krakowie spółdzielnia zrzesza 22,5 tys. członków posiadających już mieszkania i ponad 3 tys. oczekujących. Również ona dokonała formalnego podziału na 6 jednostek, z tego pięć zarejestrowanych jest już w Sądzie, natomiast szóstą nie zadyła, bowiem członkowie oczekujący złożyli protest domagając się partycypowania w podziale majątku stanowiącym dobro wszystkich spółdzielców.

„ZWIĄZKOWA” na walnym zebraniu w dniu 1. XII uchwaliła podział, natomiast szóstą nie zadyła, bowiem członkowie oczekujący złożyli protest domagając się partycypowania w podziale majątku stanowiącym dobro wszystkich spółdzielców.

Adagia i kantaty w kościele św. Mikołaja

W kościele św. Mikołaja (przy ul. Kopernika) odbędzie się w środę, o godz. 19.15 koncert, podczas którego usłyszymy synne adagia i kantaty kościelne. W programie: Bach, Couperin, Gluck, Corrette, Albinoni, Daquin, Teleman, Mozart i Vivaldi. Wykonawcami będą artyści z Francji: Gabriel Fumet (flet) oraz Jean Galard (organy), który jest także kompozytorem (gra na organach w kościele św. Medarda w Paryżu oraz w katedrze w Beauvais). Wstęp na koncert, który organizuje Instytut Francuski w Krakowie, jest wolny. (k)

Na krajowy nadal nie ma co liczyć w Krakowie

Olej napędowy tańszy o 200 złotych

W najbardziej gorących dniach przed podwyżką cen paliwa w Krakowie sprzedawano od 450—500 ton benzyny żółtej. Obecnie zakupy spadły i każdego dnia kierowcy kupują mniej więcej 250 ton.

Ponadto — jak poinformował nas Janusz Zieliński — z-ca dyrektora krakowskiego CPN-u, od dziś obowiązywać ma na naszym terenie niższa cena oleju napędowego i zamiast 3450 złotych za litr obecnie

płacić będziemy 3250 złotych co wynika „z tańszych zakupów za granicą”.

Na olej napędowy z krajowych rafinerii w cenie (urzędowej) 2800 złotych nadal nie ma co liczyć, gdyż Kraków otrzymuje go w niewielkich ilościach. W ubiegłym miesiącu tego tańszego oleju było niespełna 750 ton, gdy jednocześnie sprzedaż w grudniu przekroczyła siedem tysięcy ton. (jśw)

Po obfitych świątach — przymusowy post

O ile do świąt nie było żadnych trudności w zaopatrzeniu się w mięso czy wędliny, o tyle zaraz potem sklepowe haki i ludy dokładnie opustoszały. I to zarówno w placówkach spożywczych, jak i w większości prywatnych. Ba, nawet na targowiskach mięsna oferta jest teraz znacznie ubojsza.

Sytuacja taka panuje zresztą nie tylko w Krakowie, lecz w całym kraju. Po prostu hodowcy wstrzymują się z dostawami czekając na korzystniejsze dla nich ceny skupu. Po ostatnich podwyżkach cen energii i paliwa za opłacalność kilograma żywca wieprzowego uznają kwotę w granicach 15—18 tys. zł, a więc o 30—50 proc. wyższą od dotychczasowej.

Krakowskie Zakłady Mięsne, które z braku surowca wykorzystują ostatnio tylko 30—40 proc. swych możliwości produkcyjnych, podniosły od dziś — o tyle, na ile było stać — ceny skupu i za 1 kg żywca wieprzowego płać teraz 10,5—11 tys. zł (dotychczas 9,6 tys. zł), a wołowego — 6,3—6,4 tys. (dotąd 6—6,5 tys.). W efekcie wzrosnąć będą musiały też ceny wyrobów. Ponieważ trudno liczyć w najbliższym czasie na radykalną poprawę skupu, krakowski „Igloopol” czyni starania o sprowadzenie za pośrednictwem spółek surowca z Niemiec (szuka

również dostawców wołowiny i wieprzowiny po całym kraju).

Także PSS „Społem”, aby choć w części zapłacić puste haki, ściągając mięso i wędliny skąd się da. Przykładowo, do sklepów „Społem” w Krowodrzy trafia dziś wyroby mięsne m.in. z Elku, Zamocia, Obornik, Małoborka, Cieszyńska i Debicy. Niektórzy producenci podnieśli już ceny i w efekcie za kilogram szynki płać się już w Krowodrzy 64 tysiące, a za schab — 39 tys. zł. (wes)

Warto wiedzieć i skorzystać...

W KDK „Pałac pod Baranami”, dziś o godz. 18 w sali Teatralnej — Klub „Antrovis” („Energetyczny przebieg przejęcia Ziemi przez pas energetyczny Wschodniej Ziemi”).

Ośrodek Kultury Hutnictwa Sendzimir (os. Górni 4), zaprasza pracowników, emerytów i rencistów Kombinału — w każdą środę karnawału na wieczorki taneczne (w godz. 16—21).

Trójka młodych ludzi czeka na rozprawę

Jak się dowiadujemy, decyzją Sądu Rejonowego w Śródmieściu (Wydział Rodzinny i Nieletnich), trójka młodych ludzi: 15-letni Marceusz S., 16-letni Krzysztof K. oraz jego rówieśnik Władysław O. zostali umieszczeni w schronisku dla nieletnich. Przypomnijmy, iż chłopcy brali udział w sylwestrowych burdach w centrum miasta i wybili szybę m. in. przy ul. Szpitalnej i w przejściu podziemnym koło Dworca Głównego (skradli także jeden samochód, a kilka innych okradli) — i wkrótce będą odpowiadali za popełnione przestępstwa kryminalne. (jśw)

ła większością głosów podział na spółdzielnie: Kurdwanów, Cegielniana, Podwawelskie i Dębniaki. Chęć usamodzielnienia się wyraził również lokatorzy jednego budynku przy ul. Konfederackiej 1. Ale uchwałę walnego zgromadzenia zaskarżyła grupa reprezentująca 2150 członków oczekujących, która „pozostała na lodzie” i jeden z mieszkańców spółdzielni uzasadniając skargę tym, że dokonany podział zwiększy obciążenia finansowe lokatorów.

„WSPÓLNOTA” jest drugą po „Hutniku” największą spółdzielnią, która na walnym zebraniu 15 grudnia ub. r. postanowiła przekształcić się z jednej w siedem samodzielnych jednostek: Dąbie (60 budynków), Ugorek (57), Prądnik Czerwony (71), Spółdzielnia Budynków Rozproszonych (72), Majorska Boczna (8), Grochowska (3 domki) — łącznie ponad 46 tys. mieszkańców. Jako siódma powstaje spółdzielnia „Wspólnota” z... 1707 członkami oczekującymi. Majątek spółdzielni ocenia się na 45 mld zł — a jak będzie wyglądał jego podział — jeszcze nie wiadomo.

W „KRAKOWSKIEJ” delegaci na walnym zgromadzeniu od-

rzucili wniosek o podziale. W spółdzielni „PODGÓRZE” zamierza wydzielić się tylko jedno osiedle „Piaski”, a w „KOŚCIUSZCE” planują podział na trzy osiedlowe spółdzielnie: Widok, Wrocławska i Zwierzyniec.

Nie ulega wątpliwości, że za samodzielną i rozdrobnioną trzeba zapłacić. Przybywa bowiem ciał (w tym również przesów i ich zastępców), rosną wydatki na czynsze za dodatkowe lokale biurowe, a problematyczne w wielu przypadkach pozostaje usprawnienie i potanieenie obsługi eksploatacyjnej budynków. W niektórych spółdzielniach „kością niezgody” jest podział majątku. I wreszcie sprawa nieznanego przyszłości członków oczekujących, którzy domagają się równych praw dla wszystkich spółdzielców. Ostatnio też coraz częściej podważana jest prawomocność uchwał walnych zgromadzeń ze względu na słabą frekwencję delegatów i nie przestrzeganie regulaminów obrad. Ale to już zmartwienie i wina samych spółdzielców, którzy nie biorą aktywnego udziału w życiu spółdzielni. (jak)

„Rancho”, „marlboro” i „kapitan” — najmniej szkodliwe

Z dniem 1. stycznia br. weszła w życie zmieniona Polska Norma określająca warunki, jakim powinny odpowiadać papierosy dopuszczone do sprzedaży na naszym rynku. Po raz pierwszy norma ta określa dopuszczalną zawartość szkodliwych substancji w wyrobach tytoniowych. Maksymalna ilość nikotyny w każdym papierosie nie może edat przekraczać 1,8 mg, a substancji smolistych — 20 mg.

Jak się dowiadujemy, od z-cy dyrektora Tadeusza Magiera, krakowskie ZPT są jedynym producentem papierosów w kraju wyposażonym od roku w komplet aparatury do chemicznych pomiarów wyrobów. Wszystkie produkowane tu gatunki mieszczą się w ustalonej granicy, mogą się jednak zdarzyć pojedyncze odstępstwa od normy (gdy na skutek defektu maszyny w papierosie znajdzie się więcej tytoniu niż powinno, to więcej jest też szkodliwych związków).

Ponieważ nowa norma nakłada na producentów również obowiązek umieszczania na opakowaniu informacji o zawartości nikotyny i smoły, już od listopada fabryka stosuje opakowania ze stosownym nadrukiem. Ze jednak zakłady dysponują 3-miesięcznym rotacyjnym zapasem, w handlu znajdują się jeszcze w większości papierosy bez tego oznakowania. Zainteresowanym podajemy więc — udestępowane nam przez głównego technologa Andrzeja Meresa — dane o ilości szkodliwych substancji w poszczególnych gatunkach. I tak, papierosy „popularne” oraz „klubowe” z krakowskich Zakładów Przemysłu Tytoniowego zawierają 1,7 mg nikotyny i 19 mg substancji smolistych, „caro” odpowiednio 1,4 mg i 19 mg, „carmen” — 1,6 mg i 19 mg, „zeffir” — 1,3 i 18 mg, „raritys” — 1,3 mg i 19 mg. Najmniej niepożądanych związków mają papierosy „rancho”, bo 1,0 mg nikotyny i 16 mg smoły, „marlboro” — 1,1 mg i 16 mg oraz „kapitan” 1,2 mg i 18 mg.

W najbliższych latach fabryka będzie dążyć do dalszego zmniejszenia zawartości tych składników. Nie będzie to łatwe, zwłaszcza jeśli idzie o papierosy wytwarzane wyłącznie z krajowego tytoniu, w którym ilość nikotyny i smoły nie jest stała, lecz zależy od... pogody (jeśli rok był suchy — to jest ich w tytoniu mniej, jeśli wilgotny — więcej).

Inna sprawa, to zmiana przyzwyczajenia palaczy i przedstawienie ich na takie zdrowsze papierosy. Wszak smak „dymka” zależy właśnie od zawartości wymienionych substancji — stąd ogromne powodzenie „klubowych”, zawierających ich najwięcej. (wes)

Siedem dni w policyjnych raportach

Wiolonczela na peronie

W pierwszym tygodniu obecnego roku zanotowano w naszym regionie — jak podał nam komisarz Andrzej Czap, rzecznik prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie — 10 rozbójów, 3 pobicia, 42 kradzieże oraz 195 włamań (do 53 samochodów, 27 sklepów, 10 kiosków, 14 mieszkań). Wobec 13 podejrzanym zastosowany został areszt tymczasowy, a jedną sprawę rozpatrzone w trybie przyspieszonym. Pogotowie Policyjne interweniowało 1145 razy.

W nocy z soboty na niedzielę mieszkaniak Zamocia, Piotr P. przyjechał pociągiem do Krakowa. Jego spotkanie z naszym miastem nie wypadło najlepiej, gdyż już na peronie na Dworcu Głównym został napadnięty przez trzech mężczyzn. Panowie pobili go, zabrali mu torbę podróżną i wiolonczelę. Swoje straty Piotr P. oszacował na 3,5 tys. dolarów oraz 1,5 mln złotych.

Pobity i obrabowany został także — na ul. Weissa — Kazimierz K.

Anonimowe sklepy

W ostatnich miesiącach powstało w Krakowie wiele nowych sklepów, a kilkadziesiąt innych zmieniło właściciela. Niestety część nowych użytkowników widocznie zbyt wygórowała się na wystrój i zabrakło już pieniędzy na trochę farby. Z jej pomocą można by napisać na szybce choćby z jakąś płacówką mamy do czynienia (teraz trzeba podchodzić do samej wystawy, aby zobaczyć czym sklep handluje), a co bodaj ważniejsze — kto jest jej właścicielem. Takie są zresztą wymogi i o to dopominają się klienci, którzy kupują obecnie w anonimowych sklepach. (jśw)

Z kroniki wypadków

Na ul. św. Marka 22 spadł z dachu 58-letni mieszkaniak Kasiniki Małej Józef B., który poniósł śmierć na miejscu. O Wskutek wypadku samochodowego na ul. Dietla, Helena J. zam. ul. św. Filipa 3 doznała złamania nogi i obrażeń głowy.

1991
STYCZEŃ
Wtorek
8
Seweryna
jutro
Marceliny

UWAGA KIEROWCY I PRZECHODNIE!

Widzialność rażąco ograniczona, drogi miejscami mokre. Sytuacja biometeorologiczna spowoduje pogorszenie rozpoznawania i utajonych stanów chorobowych, okresowo wystąpią zakłócenia czasu reakcji, nasili się zapadalność infekcyjna i kataralna.

Dyżury

APTEKI: Rynek Gł. 42 — tel. 22-23-71 Długa 38 — tel. 33-42-90 Krakowska 1 — tel. 22-19-98 Kalwaryjska 94 — tel. 56-18-50, Kozłowska — tel. 55-51-87 Kazimierz Wielkiego — tel. 37-44-01, Centrum C, bl. 6 — tel. 44-17-39, Centrum A, bl. 3 — tel. 44-17-36, Skawina, Ogrody 101, Myślenice, Rynek 10.

POGOTOWIE RATUNKOWE

Łazarza 14: 999 — wezwania do wypadków zachorowania i przewoży 22-29-99 centrala 22-36-00 Lotnisko Balice: 11-19-99 Rynek Podgórski: 56-59-99 Nowa Huta: 44-49-99 Krowodrza: Piastowska 32: 33-39-99, alarmowy: 33-39-80, Białoprodukcyjna 8 34-39-99 Skawina: 999 76-14-44 Prokocim, Teligi 55-59-99 Wieliczka: 73-38-66 22-33-54 alarmowy: 999 Myślenice: 999, Krzeszowice: 99, Proszowice: 9, Jerzmanowice: 334, 48, Niepołomice: 193, 21-02-09, Iwanowice: 99.

INFORMACJA SŁUŻBY ZDROWIA: tel. 22-05-11 — czynna całą dobę.

SZPITALA

CHIRURGII OGÓLNEJ, CHIRURGII URAZOWEJ, UROLOGICZNY — Prądnicka 35, CHIRURGII DZIECI — Prokocim, LARYNGOLOGICZNY — Kopernika 23a, OKULISTYCZNY — Witkowskie, MYŚLENICE, Szpitalna 2, PROSZOWICE, Kopernika 2; inne oddziały szpitali w rejonizacji.

BIURO RZECZY ZNALEZIONYCH (Grodzka 54): tel. 22-53-44, w. 24 — czynne w godz. 9—13.

NAGŁA POMOC LEKARSKA lekarzy specjalistów: 66-80 00 — czynny w godz. 9—21-30

DOMOWA POMOC LEKARSKA lekarzy specjalistów: 55-56-64.

TELEFON ZAUFANIA: 33-71-37 — czynny w godz. 16-22

MŁODZIEŻOWY TELEFON ZAUFANIA: 988 — czynny w godz. 14—19

SZKOLNY TELEFON ZAUFANIA: 16-04-44 — czynny w godz. 14—16

TELEFON INFORMACYJNY INSTYTUTU ONKOLOGII: 21-00-60 — czynny w godz. 10—11

MIEDZYNARODOWA I KRAJOWA POMOC DROGOWA POLSKIEGO ZWIĄZKU MOTOROWEGO, Kawior 3, tel. 37-55-75, czynna w godz. 7—20

TELEFON ZAUFANIA DLA OSÓB Z PROBLEMAMI ALKOHOLOWYMI: 56-46-80 — czynny w godz. 15—20

URZĄD OCHRONY PAŃSTWA: tel. 10-79-43 czynny całą dobę

POGOTOWIE WETERYNARYJNE — tel. 12-51-90

Teatry

IM. SŁOWACKIEGO — 19: „Burza”, GROTESKA — 10: „Lalkarz”, 17: „Dom na granicy 1990...”, STU — 16 i 22.15: „Opis obyczajów”, MASZKARON (Scena Studio) — 9: „Pożarcie królowej Bluetki”, 19.15: „Żyłem 3000 litrów wódki”, (Scena Wieża Ratuszowa) — 20.30: „Milość Perlimpina do Belisy w ogrodzie pomiędzy melis”, STARY — 19.15: „Życie jest snem”, KAMERALNY — 19.15: „Rzeczna”, SCENA PRZY UL. SŁAWKOWSKIEJ — 19.30: „Godzina kota”, PWST — 18: „Mefisto”.

Kino

KIJOW: „Dzika orchidea” (USA 18 l., erotyk) — 16.30, 18.15, „Zbrodnie namietności” (USA 18 l.) — 20 — erotyczny, KULTURA: „Elektroiczny morderca” (USA 15 l.) — 10, 12, 14, KOF „Paradis”, „Montparnasse” (fr. 15 l.) — 16, 18, 20. MIKRO: „Czarownice z Eastwick” (USA 18 l.) — 15.45, „Honor Prizich” (USA 18 l.) — 18, 20.15. PASA: „Czary na Karaibach” (fr. 18 l.) — 8.30, 13.45, 19 — film z pogranicza, „Gliniarz do wynajęcia” (USA 15 l.) — 10.15, 15.30, „Kosmar z ulicy Wązowej V” (USA 18 l.) — 12, 17. PODWAWELSKIE: „W pustyni i w puszczy” (na zamówienie dla szkół), ŚWIATOWID: „Małpia intryga” (USA 15 l.) — 15.45, 18, „Family business” (USA 15 l.) — 20.15. ŚWIT: „Zbrodnie namietności” USA 18 l., erotyk) — 16, 18, 20.15. DZIKA orchidea” (USA 18 l., erotyk) — 18, 19.45. TEĆZA: seanse dla szkół. UCIECHA: „Szalona małolata” (USA 12 l.) — 16, 18, „Ofiary wojny” (USA 18 l.) — 20. WAN-DA: „Stowarzyszenie umarłych poetów” (USA 15 l.) — 15.30, „Good morning Vietnam” (USA 15 l.) — 18, 20. WARSZAWA: „I kto to mówi!” (USA 12 l.) — 16, „Martwa ci-

sza” (USA 18 l.) — 18, „Tatuż” (USA 18 l.) — 20. WOLNOŚĆ: „Kickboxer” (USA 15 l.) — 9, 11, „Młody Einstein” (aust. 12 l.) — 13, 18, „Kochanie, zmniejszłem dzieciaki” (USA 12 l.) — 16, „Kobieta w czerwieni” (USA 15 l.) — 19.45. WRZOS: „Obywatel Kane” (USA 15 l.) — 16, „Zabójcza broń II” (USA 18 l.) — 18, 20. ZWIĄZKOWIEC: „Tango i Cash” (USA 18 l.) — 16. DKF: „Zbrodnia namietności” (USA 18 l.) — 18, „Dom egzorcystów” (USA 18 l.) — 20.

Telewizja

PROGRAM I

8.00 „Dzień dobry”. 9.00 Wiadomości poranne. 9.10 „Domowe przedszkole”. 9.35 „Bal na dworcu w Kuluskach” — film fab. prod. polskiej. 11.55 Aktualności gazety. 12.00—15.55 TELEWIZJA EDUKACYJNA. 12.00 Wokół nas — potrzebne jest uwaga. 12.30 Wśród ludzi — kooperacja. 13.00 Chemia — powtórzenie wiadomości. 13.30 Spotkania z literaturą. 14.05 Agrozkoła. 14.35 Tele-radio — komputer. 15.15 „Jedwabny szlak” (11) — serial prod. japońskiej. 15.55 Program dnia. 16.00 Wiadomości popołudniowe. 16.10 „Video-Top”. 16.20 Dla dzieci: „Tik-Tak”. 16.40 Kino Tik-Tak: „Misia Yogi wyprawa po skarby”. 17.15 Teleexpress. 17.35 „10 minut”. 17.45 Z archiwum Teatru Telewizji: Jarosław Abramow-Nowy, „Klik-Klak”. 18.50 Daleko od centrum — rep. 19.15 Dobranoc. „Hej, buh bu”. 19.30 Wiadomości. 20.05 „Bal na dworcu w Kuluskach” — film fab. prod. polskiej. 21.45 Niech rząd odwoła naszą radę — rep. 22.15 „Stalin” (I) — „Rewolucjonista” — film dok. prod. angielskiej. 23.15 Wiadomości wieczorne. 23.40 Język francuski.

PROGRAM II

7.55—11.00 TELEWIZJA ŚNIADANIOWA. 7.55 Powitanie. 8.00 Panorama dnia. 8.10 „Ulica Sezamkowa”. 9.10 Retransmisja obrad Sejmu. 11.50 „Miesiąc niedzieli” — film fab. prod. angielskiej. 12.45 Film dokumentalny. 13.30 „Dookoła świata” — Na polskim Camel Trophy. 14.00 CNN — Headline News. 14.15 Magazyn ekologiczny. 14.45 Studio aktywnej telewizji. 15.00 „Ulica Sezamkowa”. 16.00 „W kontakcie ze światem”. 17.00 „National Geographic” — serial dok. prod. USA. 18.00 Kronika. 18.30 Nowenna do Matki Boskiej Nieustającej Pomocy. 19.00 Obserwator. 19.30 Język angielski (40). 20.00 Wrocław na antenie „Dwójki”. 21.00 „Wywiady Ireny Dziedzic” — Maciej Iłowiecki. 21.30 Panorama dnia. 21.45 Sport. 21.55 „Miesiąc niedzieli” — film fab. prod. angielskiej. 23.35 „Teatr, czyli świat” — z Janem Nowickim rozmawia Andrzej Żurawski. 0.05 Komentarz dnia. 0.10 CNN — Headline News.

Radio Małopolska FUN

UKF 70,06 MHz
Całodobowy program RMF
5.45 — 0.45 Serwis Informacyjny w języku polskim (co godzinę). 7.00 Moto serwis — informacje dla kierowców 13.00 Moto serwis — informacje dla kierowców 19.00 Dziennik sekcji polskiej BBC. 20.45 BBC Business Service 21.00 BBC World Service 22.00—1.00 Wieczorny program RMF. 23.00 Moto serwis.

Radio Kraków

5.30 Co niesie dzień. 8.30 Z kompaktowej fonoteki. 9.00 Radio w pantoflach. 12.05 Informacje. 12.12 Zaczni od Bacha. 12.20 Muzyczne portrety: Rolling Stones, 13.00 Leszek Kołakowski: „Klucz niebieski”. 13.10 Rolling Stones, 14.00 Nagrania Studia Szlak Sound. 15.00 W kręgu muzyki country. 15.30 Filmowe projekcje Romana Włodki. 15.45 Godzina dla Krystyny Prokko. 16.45 Muzyczny relaks. 17.00 Co niesie dzień. 18.00 Radio Gugu. 19.00 Między nami filmowcami. 19.30 Klub muzyczny progresywny. 21.00 Jazz Club Helikon. 22.00 BBC retransmisja. 23.00 Godzina dla melomana.

RAI UNO

6.55 Magazyn poranny. 10.15 Ferrara Musica 1990 — koncert. 11.00 Dziennik. 11.05 „Mój brat Jonatan” — serial. 11.55 Pogoda. 12.00 Dziennik. 12.05 Miło mi, jestem RAI — progr. rozr. 13.30 Wiadomości. 14.00 „Morskie raki” — film dok. 14.30 Kroniki włoskie — motoryzacja. 15.00 Sam na sam z dziełami sztuki. 15.30 Błektne drzewko — program dla najmłodszych. 16.00 Big — program dla dzieci. 17.55 Dziś w parlamencie. 18.00 Dziennik. 18.05 „Niesłychane historie” — telefilm. 18.45 Ferrara Musica 1990. 19.40 Almanach. 19.50 Prognoza pogody. 20.00 Dziennik. 20.40 Wydarzenia tygodnia. 21.35 „Wybuchowa kobieta” — film USA. 22.40 Dziennik. 22.50 II część filmu. 23.30 Program o filmie F. Archibugi. 24.00 Dziennik. 0.40 Abecadło natury.